

ฐานกริยา เรียงลำดับตามธาตุ

ธาตุลงปัจจัยเป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกริยา

• PaliDict ๑๖ เมษายน ๒๕๖๑ •

ดู [ฐานกริยา จัดหมวดหมู่ตามความหมาย](#)

ก.....๒	ฐ.....๑๐	ภ.....๑๘
ข.....๔	ท.....๑๑	ม.....๑๙
ค.....๕	ด.....๑๑	ย.....๒๐
ฆ.....๗	ถ.....๑๒	ร.....๒๑
จ.....๗	ฑ.....๑๒	ล.....๒๒
ฉ.....๘	ธ.....๑๔	ว.....๒๓
ช.....๙	น.....๑๔	ส.....๒๖
ฌ.....๙	ป.....๑๕	ห.....๒๙
ญ.....๑๐	ฝ.....๑๗	อ.....๓๐

คำแนะนำการใช้

- ฐานกริยา ในที่นี้หมายถึง ธาตุที่ลงปัจจัยแล้ว (รวมทั้ง *อากม อุปสัค ...*) กลายเป็น ‘ฐาน’ (base) พร้อมทั้งจะนำไปลงวิภัตติอาขยาต ทำเป็นกริยาอาขยาตได้โดยสะดวก และฐานกริยานี้ยังช่วยให้สังเกตและประกอบกริยาได้ง่ายขึ้นด้วย

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ป-ญา	นา	ปณฺญา <i>(นา>ย)</i>	รู้, ปรากฏ [วัต. ปณฺญาติ ปณฺญาติ อช. ปณฺญาติ ต. ปณฺญาโต] อ ปณฺญา ยุ ปชานนํ

จากตารางด้านบน **ปณฺญา** เป็น ‘ฐาน’ ลง วิภัตติ เป็นต้น เช่น ปณฺญาติ ปณฺญาณติ ปณฺญาธิ ปณฺญาธิสฺสติ

- หลังคำแปล ยังได้เพิ่มตัวอย่างกริยาอาขยาต-กริยาภิกตฺก ที่มีการแปลงรูปต่างจากฐานปกติ รวมทั้งตัวอย่างศัพท์นามภิกตฺกด้วย
- หลังเครื่องหมาย # คือกริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนๆ กัน หรือใกล้เคียงกันบ้าง
- รูปสำเร็จกริยาภิกตฺก เป็นได้ ๓ ลิงค์ เช่น ชาโต ชาตา ชาตํ จะแสดงตัวอย่างเฉพาะบุลงลิงค์ คือ ชาโต
- ฐานกริยาที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาต หรือปัจจัยภิกตฺก ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลบ อา ด้วย
- อักษรย่อ:

ธาตุ: *อกมม.* = อกัมมธาตุ, *สกมม.* = สกัมมธาตุ

วาจก: *กัต.* = กัตตุวาจก, *กัม.* = กัมมวาจก; *เหตุ.* *เหตุกัต.* = เหตุกัตตุวาจก; *เหตุกัม.* = เหตุกัมมวาจก

วิภัตติอาขยาต: *วัต.* = วัตตมานา, *ปญ.* = ปญฺจมี, *สत्.* = สัตตมี, *ปโรก.* = ปโรกขา, *หิย.* = หิยัตตนี, *อช.* = อชชัตตนี,

ภวิส. = ภวิสสันติ, *กาล.* = กาลาติปตติ.

ปัจจัยกริยาภิกตฺก: *อนิย.* *อนต.* *อนิย.* *ตัพ.* (ตพพ ปัจจัย) *มาน.* *อาน.* *ต.* (ต ปัจจัย) *ตุ.* (ตุนาที่ปัจจัย) (ตเว. ตฺ).

ปัจจัยนามภิกตฺก: *กวิ* *ณิ* *ณฺว* *ตุ* *รุ* *ข* *ณฺย* *อ* *อิ* *ณ* *ติ* *ยุ*

ตฺท. = ปัจจัยตฺทริต

สร้างด้วยโปรแกรม [Libreoffice \(ลิเบอรัออฟฟิซ\)](#) ดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ [Libreoffice.org](#)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
โอ-??	ณ ฌย	โอโณเช-ชย	อุทิศ, ให้, ล้าง, ชำระ
ก			
กช กงข	อ	กงข	หวัง, ประารถนา, อยากร; สงสัย ... ณ ปาฏิกงงโจ
นิ-กขุณ	อ	นิกกขุณ	ดึงออก, ลากออก
อา-กขุณ	อ	อากกขุณ	ดึงออก, ลากออก, ฉุด, ชัก
กถ	ณ ฌย	กเถ-ถย	บอก, กล่าว, แสดง, ชี้แจง, แต่ง [วัต. กถาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) อช. กเถสิ กเถสุ กถยิ กถยีสุ] อ กถา อตถกถา อฏฐกถา ยุ กถนั
สท-กถ	ณ ฌย	สากจเฉ-ฉย (สท>สา; ฉ>จฉ)	เจรจากัน, สนทนากัน, สากัจฉา อ สากจฉา
กท กนท	อ ฌ ฌย	กนท กนทเท-ทย	ร้องให้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; รุ่งววย [#วัต. ปกนทติ]
กนต	อ	กนต	ตัด, ผ่า, เชือด, ควัก; กรอด้าย, ปั่นด้าย
กป กมป	อ	กมป	ไหว, ห้วนไหว ณ #อนุกมปโก โลกานุกมปโก อ กมปา ยุ กมปนั
กป	อ เอ	กปเป กปเป	ควร, สมควร, อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น
กปป	อ ฌ ฌย	กปป กปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
โอ-กปป	อ	โอกกปป	จัดแจง; ทำให้สำเร็จ; ไว้ใจ, เชื่อถือ ยุ โอ(ก)กปปนา
กม	อ	กม	ก้าวไป, เดินไป [วัต. #อภิกกมติ]
กม	อ	จกม (เทวภาวะ)	จกกรม, ก้าวไป, เดินไป (กม>กม>กม>กม>จกม>จกม) ยุ จกมณั
นิ-กม	อ	นิกกม	ออกไป [อนต. นิกขมนโต ต. นิกขนโต ตู. นิกขมม] ณ เนกขมมัม ยุ นิกขมณั
ป-กม	อ	ปกกม	หลีกเลี่ยง, เดินออก; ก้าวไปข้างหน้า, ตะเกียกตะกาย [อช. ปกกมิ ปกกามิ อนต. ปกกมนโต ต. ปกกนโต] ยุ ปกกมณั
ปฎิ-กม	อ	ปฎิกกม	ก้าวกลับ, กลับ [ต. ปฎิกกนโต]
อติ-กม	อ เอ	อติกกม-กเม	ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด, ล่วงเกิน, เดินผ่าน [ต. อติกกนโต] อ อติกกโม
อา-กม	อ	อกกม	เหยียบ, ย่ำ [ต. ออกกนโต]
อุป-สั-กม	อ	อุปสั กม อุปสงกม	เข้าไปหา-พบ-ใกล้
โอ-กม	อ	โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง [ต. โอกกมม]
กม	อ ฌ ฌย	กาม กามเม-มย	ปรารถนา, อยากร, ต้องการ ณ ฌมมกาโม หิตกาโม ติ นิกนติ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
กร	โอ	กโร	ทำ [วัต. กุพฺพติ คุรุติ คุรุเต; กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียเต กัม. ปัญ. กรสสุ สัต. กโร กเรถ การเย คุพฺพเพถ คุรุพฺพเพถ หีย. อกา ออกมห, อช. กริ อกริ อกาสิ ออกสู ออกตล อกาสิ ภวิส. กาทติ กาทิติ กาทามิ, กาล. อกริสส อนิย. กรณิโย ตัพ. กา-กตตพโพ อันต. กโรนโต กริ มาน. คุรุมาโน อาณ. กราโน ต. กโต #อกโต (น-); การีโต <i>เหตุกัม.</i> ตุ. กตวา ตเว. กตเว ตุ. กัตตุ กตตุ กวิ อนตโก ภาติโก ณิ พรหมจารี ปุณฺณการี ปมตตจารี มาลาการี สาตจจการี ณฺว การโก การิกา อนตถการโก ซาลการิกา วตตปปญฺฉิตตการโก การาปโก ตุ กตตา ข ทุกฺกโร อีสกฺกโร ณฺย การิโย อ หิตกฺกโร เวยยาจจกโร ทีปงฺกโร ณ กาโร กมมกาโร คุมภกาโร มาลาการโ มณิการโ สุวณฺณการโ อุสุกาโร อุปการโ สงฆารโ อภิสงฆารโ ปริกขาโร ปุเรกขาโร ติ วิกิตติ ยุ กรณิ การณิ การาปนนิ กรณิ
กร	ยิ	กยิ	ทำ [วัต. กยิริติ สัต. กยิรา <i>เอยยะ>อา</i> กยิราถ <i>เอถ>อาถ</i>]
ครุ-กร	โอ	ครุโร	ทำให้หนัก, เคารพ
วิ-อา-กร	โอ	พฺยการโ	ทำให้แจ้ง, พยากรณ์ [ต. พฺยการโต] ยุ วฺยากรณิ
ส-กร	โอ	สกรโร	ทำโดยดี, สักการะ [ต. สกรจจ #อธิกิจจ]
อาวิ-กร	โอ	อาวิกโร	ทำให้แจ้ง [ต. อาวิกตวา #สจฉิกตวา]
กส	อ	กส กสส	ไถ, เสือก, ไส [วัต. กสาเปติ <i>เหตุ. (ไม่วุทธิ)</i>] ต. กญฺโฐ ณฺว กสโก กสสโก อิ กสิ
กาส	อ	กาส	ไธ, กระจแอม
ป-กาสุ	อ เอ	ปกาส ปกาเส	ประกาศ, ปราบกฏ, แจ่มแจ้ง
กิต	ณ	ติกิจจ <i>(เทวภาวะ)</i>	รักษาโรค, เยียวยา; ฐู; ประรณนา; อยู่; สงสย <i>(กิต>กิต>กิต>กิต>ติกิจจ (แปลงเพราะ ฌ ปัจ.))</i> อ #วิจิจจนา
กิริ	อ	กิริ	เรียราย, เกลี่ย, โปรย, เกลือ่น [ต. กิณฺโณ #ปภิณฺโณ]
วิ-ป-กิริ	อ	วิปฺกิริ	เกลือ่นกล่น, กระจจัดกระจาย [#ต. ปภิณฺโณ]
ส-กิริ	อ	สงฺกิริ	เรียราย, เกลี่ย, ... ปะปน [ต. สงฺกิณฺโณ]
โอ-กิริ	อ	โอกิริ	โปรยลง, หวาน, ทำให้เรียราด
กิลม	อ	กิลม	ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซำ, เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. กิลนฺโต]
กิลิท	ย	กิลิทฺย กิลิซฺซ	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. กิลินฺโน]
กิลิส	ย	กิลิสส	เศร้าย่มอง, เปียดเปียน, แฝดแฝ [ต. กิลิณฺโฐ]
กี	นา	กีนา กีณา	ซื้อ [วัต. กิณาติ กีณติ] ณฺว กยโก
วิ-กี	นา	วิกิณา วิกิณนา	ขาย

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
กีฬ	อ	กีฬ	เล่น ณฺว สหปัสสูกีฬโก
กุกกัจจ ศัพท์	อาย	กุกกัจจาย	เกลียด, รังเกียจ, ประพตติรังเกียจ
กุษช	อ	กุษช	คว่ำ, คว่ำลง, คว่ำหน้า, ก้มหน้า [#วัต. นิกกุษชติ]
อุ-กุษช	อ	อุกกุษช	หงาย, หงายขึ้น
กฤษ	ณณ ฌย	โกฤษ-ฤษ	ตอก, ต่ำ, ทุบ, บู่
กฤษ	ณณ ฌย	โกฤษ-ฤษ	ตี, ทุบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
กฤษ	อ	กฤษ	กด, โคนง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
อา-กฤษ	ณณ ฌย	อาโกฤษ-ฤษ	ตี (กลอง), ...
ป-กฤษ	อ	ปกฤษฐ	เดือด, เดือดพล่าน [ต. ปกฤษฐโต]
กฤษ	ย	กฤษณ	โกรธ, เคือง [ต. กฤษโธ] ณ โกรธ ยุ โกรธโน ออกฤษโน
กฤษ	ย	กฤษป	กำเร็บ, สะเทือน, โกรธ, พิณาศ [ต. กฤษปโต] ณ โกรโป
กุมาร	อ ฌณ ฌย	กุมาร กุมารเร-รย	เล่น อ กุมารโร กุมารโก
กฤษ	อ	กฤษ	ตัด, ต่ำ ...
ป-กฤษ	อ	ปกฤษ	เรียกมา [วัต. ปกฤษสิตวา; ปกฤษสาเปตวา เหตุ.]
ปฤษ-กฤษ	อ	ปฤษโกฤษ	คัดค้าน; ต่ำตอบ
อา-กฤษ	อ	อกฤษ	ต่ำ [อษ. ออกฤษฉิ]
กฤษ	ณณ ฌย	กฤษ-หย	โกง, ล่อลวง, ให้พิศวง ณฺว กฤษโก
โกฤษ	อ ฌณ ฌย	โกฤษ โกฤษ-ฤษ	ตอก, ต่ำ, ทุบ, บู่
ข			
ป-ขธิ	อ	ปกขนท	วิ่งไป, เล่นไป, ไหลไป [ต. ปกขนโต]
ขน	อ	ขน	ขุด, เจาะ, ไช [วัต. ขนเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ขโต] กฤษ #สงโซ (สั-) ตุ ขตดา
ขม	อ	ขม	อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ [วัต. ขมาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ขมาปโต เหตุกัม. (ไม่วุทธิ)] อ โอวาทกขโม วจนกขโม ติ ขนติ
ขมก ขภิ	อ	ขมก	ข่มไว้, ปิดกั้น, ขัดขวาง; คำจูน [#ต. วิกขมเถตวา] ณ #วิกขมโก ขมโก ไม้ค้ำ, ผู้ค้ำจูน ยุ #วิกขมณัน
ป-ขล	ณณ ฌย	ปกขาล-ลย	ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ
ขา	ย	ขาย	กล่าว, ประกาศ, แสดง, ชี้แจง ยุ อพภกขานัน

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ปฐ्-ส-ขา	ย		พิจารณา [ต. ปฐิสฺขา ปฐิสฺงขา ปฐิสฺงขา]
ปติ-ขา	อ	ปจจกขา	บอกคืน [ต. ปจจกขา]
อา-ขา	อ	อกขา	กล่าว, บอก, แสดง, ชี้แจง [วัต. อกขา ยติ กัม.] ต. อกขาตา
ขาท	อ	ขาท	(คน, สัตว์) กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน [อนิย. ขาทนีโย] ฌย ขขช
ชิป	อ	ชิป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; ไถ, จาม [วัต. ชิปาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ)] ต. ชิตโต] อ จิตตกเขโป
นิ-ชิป	อ	นิกชิป	เก็บ [ต. นิกชิตโต]
ป-ชิป	อ	ปกชิป	ใส่, ใส่เข้า [ต. ปกชิตโต]
ปฐฺ-ชิป	อ	ปฐฺกชิป	ห้าม, ปฏิเสธ (คน, สิ่งของ) [ต. ปฐฺกชิตโต]
อุ-ชิป	อ	อุกชิป	ยก, ยกขึ้น [ต. อุกชิตโต]
ชีย	ย	ชีย	สิ้น, เสื่อม, หมด; อยู่, อาศัย [วัต. เขเปติ เหตุ. ต. ชีโณ] ฌ ขโย ปริกขโย ฌนกขโย
ชุก	อ เอ ย นา	โชภ โชภ ชุกชุก ชุกชุก	ห้วนไหวอย่างรุนแรง [ต. โชภคตวา #วัต. สชุกชุกติ สชุกชุกติ สชุกชุกติ สชุกชุกติ]
ชุส	ฌ ฌย	ชุส-สย	ต่ำ, บริภาษ
เข	อ	เขย	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปรากฏ
ค			
คชช	อ ฌ ฌย	คชช คชช-ชย	ร้องคาราม, ออกเสียง
คณ	ฌ ฌย	คณ-ณย	นับ, คำนวณ
คนถ	ฌ ฌย	คนถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
คม	อ	คม คจจ	ไป (สู่) อกมม., ถึง (ซึ่ง) สกมม. [วัต. คมติ คเมติ คจจเร; คมียติ คมียติ คมียติ คมมติ คมมเต คจจยติ คจจยเต กัม. หิย. คม อคา คมา อคมา อคจจา อช. อคณฉิ อคมาสิ อคมสฺ อคมาสฺ อคมหา อคมมหา คมิมห คมิมหา กาล. คจจิสฺส อคจจิสฺสา; อันต. คจจ ตัพ. คนตพโพ ต. คโต ตู. คนตวา ตเว. คนตเว ตุ. คนตฺ] กวิ อรุโค ฤชโค ตฺรโค วิหโค นโค ฌี ปารคามิ ทุกขนิโรธคามินี ตุ คมิตา คนตา รู ปารคู อนตคู อทคคู ฌย คมโม อ สงคโม ฌ คาโม มาตุคามโ ติ คติ ทุกคติ สุกติ ยุ คมนํ อุกคมนํ ปจจคคมนํ สุริยตจจคคมนํ สุริยคคมนํ อรุณคคมนํ อิก คมิโก
ปฐฺ-อา-คม	อ	ปจจจากจจ	กลับมา [อช. ปจจจากมิ]
วิ-คม	อ	วิกจจ	ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิกโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ส้-อนุ-อา-คม	อ		มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ [ต. สมมนาโคโต อุ>โอ>ว>น]
ส้-อา-คม	อ	สมาคจจ	มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม [ต. สมาคนตวา] อ สมาคโม
อติ-คม	อ		(เป็น)ไปล่วง [หิย. อจจคา ติ>ตย>จจ #อุปัจจคา]
อธิ-คม	อ	อธิคจจ	บรรลู่, ตรีสรู, ถึงทับ, ได้, ประสบ, เรียบ [วัด. อธิคเต (ลบ ม) หิย. อชฌคา (ลบ ม) อัช. อชฌคา (อี ลบ ม) ต. อธิคโต]
อป-คม	อ	อปคจจ	หลีกเลี่ยง [อัช. อปกณฉิ]
อภิ-อุ-คม	อ	อพภุคคค	บินขึ้น, เหาะขึ้น [ต. อพภุคคนตวา]
อา-คม	อ	อาคจจ	มา, กลับมา [วัด. อาคเมหิ เหตุ. (ไม่วุทธิ) หิย. อจจคา อ-อา-คม (อา>อี>ย>ช>จ ซ้อน จ) ต. อาคम्म และเป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า เพราะอาศัย] ยุ อาคम्म
อุ-คม	อ	อุคคจจ	เข้าไปใกล้, เข้าถึง [ต. อุคคम्म]
ครห	อ เณ ฌย	ครห ครห-หย	ตีเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง ณย คารยโห
คล	อ	คล	กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน
คเวส	อ เณ ฌย	คเวส คเวเส-สย	แสวงหา, ค้นหา ณิ ปารคเวสี
คห	ณหา	คณหา	ถือเอา, จับ, รับ [วัด. คณหาติ คณหติ; คยหติ กัม. อัช. อคณหิ คณหิ อคคเหสิ คณหิสู; อคาหยิ ฌย เหตุ. ภวิส. คเหสสติ ต. คเหตุวา ตूं. คเหตุ] ณวุ คาหโก ณย คยหิ อ เคห์ วิคโค ณ คาโห ปตตคคาโห รชชคคาโห รสมิคคาโห องกุกคาโห ฆร์ ยุ คหณิ คณหณิ
คห	ณหา	คณหา	เรียน, เล่าเรียน [ต. #อุคคณหิตวา] ยุ #อุคคณหิ อุกคณหิ
นิ-คห	อ ฌหา	นิกคห นิคคณหา	ชู่, ช่มชู่, ลงโทษ [ต. นิคคยห] ยุ นิคคณหิ
ป-คห	อ ฌหา	ปกคห ปคคณหา	ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง, สนับสนุน, อุดหนุน [ต. ปคคยห] อ ปคคโห ยุ ปคคณหิ
ปฎิ-คห	ณหา	ปฎิคคณหา	รับเฉพาะ, รับประเคน
ส้-คห	ณหา	สงคณหา	สงเคราะห์, รวบรวม อ สงคโห
อนุ-คห	ณหา	อนุคคณหา	อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ
อุ-คห	ณหา	อุคคณหา	หยิบ, หยิบขึ้น, ยกขึ้น [ต. อุคคเหตุวา; อุคคหาเปตวา เหตุ.]
คาห	อ	คาห	กวน, คน [ธาตุนี้ไม่มีการซ้อน ค]
อธิ-โอ-คาห	อ	อชโณคาห	หยั่งลง, จมลง, โฉบลง, เข้าไป [ต. อชโณคาหโห]
คิล	อ	คิล	กิน, กลืนกิน
คิเล	อ	คิลย	เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. คิลาน]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
คุป	ฉ	ชិคุฉฉ (เทวภาวะ)	เกลียด, รังเกียจ (คุป>คุบ>คุค>คิคุ>ชិคุ (แปลงเพราะ ฉ ปัจ.))
คุป	อ	โคป	คุ่มครอง, ปกครอง, รักษา [ต. คุตโต] ญู สุสานโคปโก ฉ โคโป ติ คุตติ อินทริยคุตติ
เค	อ	คาย	ออกเสียง, ชักล่อม, ร้องเพลง [ต. คีโต]
ส-เค	อ	สังคายน	ชำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง; ชักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัต. สังคายน ติ. สงคโต] ติ สงคิติ ส-คิ-ยุ สังคายนนา เอ>อาย)

ข

ขญ	ณ ฉ	ขญ-ญ	เปียดเปียน, เปียดเสียด, รวมกัน
ขญ ขญญ	ณ ฉ	ขญ-ญ ขญญ-ญ	สู้บต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
ป-ขร	อ	ปขร ปคขร	รด, ราว, เท, ไหลออก, พรหม ... ยุ ปคขรณ์
ขส	ฉ	ชិขฉฉ (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, ทิว (ขส>ขส>ชิข>ฉิข>ชิส>ชิส (แปลงเพราะ ฉ ปัจ.)) อ ชิขฉฉ
ขส	อ	ขส	กิน, บริโภค ฉ ขาส
ขัส	อ	ขัส	สี, ฤ, บด
ขุส	อ ฉ ฉ	ขุส โขส โขส-ส	ออกเสียง, ป่าวร้อง, สรรเสริญ [#ต. สงขุส>สุ] ฉ โขส นิค>โส ติ โขส โย โขสน โขสนา

จ

จข	อ	จข	สละ, บริจาค [ต. จตโต] ฉ จาโค อติปริจาโค ยุ จชน
จร	อ	จร	เที่ยวไป [อ>ข. อจรี อจารี] ญู วนจรโก วนจรโก ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตลิกขจโร ฉ ภิกขาจาโร ยุ จรณ์
จร	อ	จร	ประพุดติ [#วัต. อจรติ ต. สจอินโน อจอินโน] ฉ จริยา ธรรมจริยา อจริโย
ส-อ-อา-ท-จร	อ	สมุทจจร	ประพุดติด้วยดี, กล่าว, ร้องเรียก
อริ-อา-จร	อ	อขณาจร	ประพุดติผิด, ล้วงกิน, ละเมิด
จล	อ	จล ฉฉฉ (เทวภาวะ)	ไหว, ห้วนไหว, สั่น (จล>จล>ฉฉ>ฉฉ>ฉฉ)
อป-จ่าย	อ	อปจ่าย	บูชา, นับถือ, เคารพ ฉ อปจ่าย วุฒมาปจ่าย ติ อปจิติ ยุ อปจ่ายน์ อปจ่ายนา
จิ	นา	จินา	ก่อ, สั่งสม อ #สนนิจโย อจจโย ปริจโย
อา-จิกข	อ	อจิกข	บอก, กล่าว, แสดง
จิจจิกข ศัพท์	อายุ	จิจจิกข	ประพุดติเสียงดั่งจิตๆ
ส-จิต	ณ ฉ	เจเต-ตย	ซ้อขาย, อุตสาหะ, พยายาม; แกล้ง (ภาษาเก่า), จงใจ, เจตนา [ต. สฉฉฉ]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
			ณฺฏ เจตาบโก ญฺ เจตนา เจตปนํ
จินต	ณ ฌย	จินต-ตย	คิด, ฐึ, นึก [อ็ช. จินเตสิ จินเตสุ จินตยิ จินตยีสฺ] ญฺ จินตณํ
จिर ศัพท์	อายุ	จिरาย	ประพฤติช่า, ชักช่า
จุ	อ	จว	เคลื่อน, ตาย ติ จูติ ญฺ จวนํ
จุนณ	ณ ฌย	จุนณ-ณย	บด, ละเอียด, แหลก
จuth	ณ ฌย	โจเท-ทย	โจทยํ, ทักท้วง, ตักเตือน
จูป	อ	จูป โจป	ไหว, ห้วนไหว, สั่น, โงก (ง่วง) [อ็นต. จปลายนโต จูป-ล-อายุ] (ญฺ โจปนํ อล จปโล อ>อ ‘คนกลับกโลก’)
จุมพ	อ	จุมพ	จูป, จุมพิต [#วัต. ปริจุมพติ]
จुर	ณ ฌย	โจเร-รย	ลัก, ขโมย [อ็ช. โจเรสิ โจเรสุ โจเรยิ โจเรยีสฺ] ฑฺ โจเรตา ณ โจโร
ฉ			
ฉฑฑ	ณ ฌย	ฉฑฑเท-ทย	ทิ้ง, ขว้างทิ้ง [ต. ฉฑฑโต] ณฺฏ กจวรจฉฑฑโก-ทิกา
ฉท	ณ ฌย	ฉาเท-ทย	มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [ต. ฉนโน #วัต. ปฏิฉฉาเทติ]
อา-ฉท	ณ ฌย	อจฉาเท-ทย	นุ่งห่ม, ปกปิด
ฉนฑ	ณ ฌย	ฉนฑเท-ทย*	ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ, พอใจ
นิ-ฉร	อ	นิฉฉร	(เสียง, รัศมี) เปล่งออก, (สายฟ้า) แลบ, (ลั่น) แลบออก <i>อกมม.</i>
นิ-ฉร	ณ ฌย	นิฉฉาเร-รย	เปล่ง (เสียง, รัศมี), แลบ (ลั่น) <i>สกมม.</i>
ฉา	อ	ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [ต. ฉาโต]
ฉิท	อ	ฉินฑ	ตัด, บั่น, แบ่ง, ฝ่า, ทอน, ชิง <i>สกมม.</i> [วัต. #สณฉินฑติ ต. ฉินโน ฑฺ. อจฉินฑิ อ-ฉิท] ณิ สนธิจฉเฑ
ฉิท	ย	ฉิฑฑ	ขาด, ทะลุ, แตก, สลาย <i>อกมม.</i> [วัต. #ปจฉิฑฑ ต. ฉินโน]
สั-อ-ฉิท	อ	สมุจฉินฑ	ตัดขาด ... <i>สกมม.</i>
อา-ฉิท	อ	อจฉินฑ	ตัด, ชิง <i>สกมม.</i> [ต. อจฉินโน ฑฺ. อจฉิฑฑิ อา-ฉิท-ย]
อ-ฉิท	อ	อจฉินฑ	ตัด, ขจัด <i>สกมม.</i> [วัต. อจฉิฑฑติ กัม. ต. อจฉินโน ฐฺ ‘อันเขาทั้ง, อันเป็นแดน’]
ฉิทฑ	ณ ฌย	ฉิทฑเท-ทย	เงาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
ฉูป	อ	ฉูป	ถูกต้อง, สัมผัส [#วัต. อจฉูปติ]
ฉุก	อ	ฉุก	โยนทิ้ง, นำออก, ขับไล่ [ต. ฉุกโท ฉุกโธ]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
เฉ	อ	ฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย [ต. เฉตฺวา]
เฉท	ณ ฌย	เฉเท-ทย	ตัด, ผ่า ...
ช			
ชคค	อ	ชคค	ตื่น
ชคค	อ	ชคค	ประคอง, ประคับประคอง, ปฏิบัติ, ซ่อมแซม [#วัต. ปฏิชคคคิต] ณฺร วิหารปฏิชคคโก
ชคฆ	อ	ชคฆ	หัวเราะ, ร่าเริง
ชฎ	อ	ชฎ	รวม, ประชุม
ชน	ย	ชาย	เกิด [ต. ชาโต ต. ชนิตฺวา; ชนตฺวา เหตุ. (ไม่วุทธิ)] กฺวิ อตรโช กมฺมโช วารโช อณฺทโช ชลโช อนฺุโช ทฺวิโช อ ชโน ณฺร ชนโก ชนิกา ตฺ ชนฺตฺ (แจกอย่าง ครุ) ติ ชาติ
วิ-ชน	ย	วิชาย	คลอด (ลูก) [ต. วิชาโต กัด.(ซึ่ง)]
สฺ-ชน	ย	สณฺชาย	เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [ต. สณฺชาโต]
ชป ชปฺป	อ	ชป ชปฺป	บอก, กล่าว, แสดง, กระทบ
ชล	อ	ชล	สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; ห้วนไหว [วัต. (อคคฺ) ชาเลติ เหตุ. #(อคคฺ) ปชชลติ]
ชาคร	โอ	ชาโคร	ตื่น อ ชาโคร
ชิ	อ	เช ชย	ชนะ [ตฺวนฺตฺ. ชิตฺวา ต. ชิตฺ ต. ชิตฺวา] กฺวิ มารชิ ตฺ เขตฺตา อ ชโย วิชโย ยฺ ชยฺนํ
ชิ	นา	ชีนา	ชนะ [อฺช. อชินิ #ปฏิชินาติ ต. ชินิตฺวา เขตฺวา]
ปรา-ชิ	อ	ปราเช ปราชย	แพ้ [ต. ปราชิโต] อ ปราชโย
ชिर	อ	ชिर	เก่า, แก่, คร่ำคร่า [ต. ชิณฺณ] อ ชรา
ชีว	อ	ชีว	เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ ณิ รมฺมชีวิ ช ทฺชชีวิ สฺชีวิ
ชฺ	อ	ชว	ไปเร็ว, วิ่งไป ณ สฺชชโว
ชุต	อ ณ ฌย	โชต โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง ยฺ โชตโน
ณ			
ณป	อ ณ ฌย	ณป ณาเป-ปย	เผา, ไหม้ [วัต. ณาเปติ กัด. เหตุกัด. ต. ณตฺโต ณาโม; ณาปีโต เหตุกัม. ต. ณาเปตฺวา กัด. เหตุกัด.]
ณเ	อ	ณเ ณาเย (เอ>อาย)	ฟุ้ง, ฟุ้งด้วยใจ, พิจารณา, คัด; เผา, ไหม้ เร่าร้อน, สว่าง อ อภิณฺณา ยฺ ณาณํ
ณเ	อ เอ	ณเ ณาเย (เอ>อาย)	เผา, ไหม้, เร่าร้อน, สว่าง; ฟุ้ง, คัด [ต. ณาเยตฺวา]
วิ-ณเ	อ	วิณฺณาเย (เอ>อาย)	(ไฟ) ดับ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ส-ณ	อ	สขณาย (เอ>อาย)	สวด, สาธยาย, ท่อง อ สขณาโย
อุ-ณ	อ	อุขณาย (เอ>อาย)	เพ่งโทษ, ยกโทษ(ของผู้อื่น)ขึ้นพูด, ตีเตียน, โพนทนา
ญ			
ป-ญ	ณ ญ	ปญญาเป-ญเป	ปูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ [ต. ปญญตโต]
ญา	นา	ชานา	รู้ [สัต. ชลญา ภาวิส. ชานิสสตี ญสสตี อันต. ชานี ตัพ. ญาตพโพ ชานิตพโพ ต. ญาโต ตฺ. ญตฺวา ชานิตฺวา ชานีย ชายิตฺวา (นา>ย) ตเว. ญาตเว ตฺ. ญาตฺ ชานิตฺ] ณฺ ชานนโก #เภสชชชานนโก ตฺ ญาตา รฺ ฐมมณญ มตตณญ สพพณญ วรณญ วทณญ กตณญ รตตณญ ณฺ ญเวยโย ยฺ ญาณิ #ทชชานิ ตยย ญาตยย
ป-ญา	นา	ปญญา (นา>ย)	รู้, ปรากฏ [วัต. ปญญยติ ปญญาติ อัช. ปญญาอิ ต. ปญญาโต] อ ปญญา ยฺ ปชานน
วิ-ญา	นา	วิชานา	รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ตฺ. วิชานิตฺวา] รฺ วิณญ ณฺ วิณญเวยโย #สุวิณญเวยโย ติ วิณญตติ ยฺ วิณญาณิ วิณญาปน วิชานน
ส-ญา	นา	สณชานา	รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ตฺ. สณชานิตฺวา] อ สณญา ยฺ สณญาณิ สณชานน
อน-ญา	นา	อนุชานา	อนุญาต [ต. อนุณญาโต]
อา-ญา	อ	อณญา	รู้, รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัต. อาณาเปติ <i>เหตุ. 'ให้รู้ทั่ว'</i> สัง, บังคับ อัช. อณญาสิ ต. อาณตโต ตฺ. อณญา] ตฺ ญาตา อณญาตา อ อณญ
ฐ			
ฐป ถป	ณ ญ	ฐเป ถเป	ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ <i>สกมม.</i> [วัต. ฐปาเปติ <i>เหตุ. (ไม่ทำ)</i>]
ป-ฐป	ณ ญ	ปฏฐเป	เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน
วิ-อา-ฐป ถป	ณ ญ	วฏฐเป-ปย วตถเป-ปย	กำหนด, หมาย, ตั้งลงไว้ [วฏฐเป วตถเป วฏฐาเป วตถาเป <i>เหตุ. (ไม่ทำ)</i>]
อุ-ฐป	ณ ญ	อุปฏฐเป	เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปฏฐาก <i>สกมม.</i> [วัต. อุปฏฐเปติ ตฺ. อุปฏฐเปตฺวา]
ฐา	อ	ฐา ติฏฐ	ตั้ง(อยู่), ยืน, หยุด, ดำรง [วัต. ฐาติ ติฏฐติ อัช. อฏฐาสี อฏฐัสสุ (อ-) ภาวิส. ฐสสตี ต. ฐิต #อฏฐิต (น-) ตฺ. ฐตฺวา ตฺ. ฐาติ] <i>อกมม.</i> ณิ กปปฏฐายี ณฺ ฎมมฏฐโก อ มคคผลฏฐ ธมมฏฐ ฎมมฏฐ ปพพตฏฐ กปปฏฐ ติ ฐิตติ ยฺ ฐานิ
นิ-ฐา	อ	นิฏฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ [ต. นิฏฐิต]
ปฏฺ-อุ-ฐา-ห	อ	ปจจฏฐา-ฐห	ลุกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ <i>ฐา ธาตุ ลง ห</i> <i>อาคมได้เมื่อมีอุปสัคอยู่หน้าเท่านั้น</i> [ตฺ. ปจจฏฐาย]
ปติ-ฐา-ห	อ	ปติฏฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น [ตฺ. ปติฏฐาย] ณฺ ปติฏฐาปโก อ ปติฏฐา
ส-ฐา-ห	อ	สณฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนดี (<i>ไม่ล้ม</i>)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ส-อุ-ฐา-ห	อ	สมฐา-ฐห	ลุกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม [ต. สมฐิติ ๓. สมฐาย]
อช-ฐา-ห	อ	อชฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น, อชฐาน [๖ต. อชฐาติ อชฐติ (แปลง อ เป็น เอ) ๓. อชฐาย] ๒ อชฐาน
อุ-ฐา-ห	อ	อุฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น [ปัญ. อุฐุหิ ๓. อุฐิติ ๓. อุฐาย #๓. ปฐาย ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม] ๓ อุฐายี ๓ อุฐาตา ๒ อุฐาน
อุป-ฐา-ห	อ	อุปฐา-ฐห	ตั้งขึ้น, ปราบ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปฐาก [๖ต. อุปฐาเปติ ๓. ๓. อุปฐิติ ๓. อุปฐิตวา] ๓ อุปฐากิ คิลานุปฐากิ สงฆุปฐากิ ๒ อุปฐาน
อุ-ว-ฐา-ห	อ	วฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก [๓. วฐาย] ๒ วฐาน
๗			
จิส ทัส	อ	จิส ทัส	กัด [๓. จิสฺฐ ๓. ๓]
๘			
ตก	ณ ฌย	ตก-กย	ตริก ๓ ฌมตกโก
ตจ	อ	ตจ	ถาก, ไส, ทำให้บาง ๓ ตจโก
ตช	อ ฌ ฌย	ตช ๓ ๓-ชย	ต่ำ, ชู, ช่มชู่, คุกคาม [๖ต. สนตชชติ]
ตช	อ	ตช	เกียดร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน
ตณ	โอ	ตโน ๓	แผ่ไป
ตป	อ ย ฌ ฌย	ตป ๓ ๓ ๓-ปย	ร้อน, ร่ำร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม [๖ต. #สนตปปติ ๓. ตตโต] ๓ อาตปปี ๓ อาตโป ๓ อาตโป ๓ อาตปโป
ตป	อ	ตป	สะดุ้ง, กลัว; เป็นใหญ่ [๖ต. #อุตตปติ ๓. ๓. ๓] ๓ โอตตปปี
ตป	อ ฌ ฌย	ตป ๓ ๓-ปย	อิ่ม, เอิบอิ่ม, พอใจ; แสดง
ตร	อ	ตร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง [๓. ตินโน] ๓ เวสสนตโร
อุ-ตร	อ	อุตตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น [๓. อุตติโน]
โอ-ตร	อ	โอตร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง [๓. โอติโน] ๒ โอตรณ
ตส	ย	ตส	กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว ๓ ตาโส
ติช	ช	ติติช (เทวภาวะ)	อดทน; ผูก, ร้อย (ติช>ติช>ติช>ติช) (แปลงเพราะ ช ปัจ.) ๓ ติติช
ติป	ย	ติป	อิ่ม, เอิบอิ่ม [๓. ตติโต] ๓ ติติ
ติม	อ ฌ ฌย	ติเม ๓ ๓-มย	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [๓. ตินโต]
ติส	อ	ติส	อิ่ม, เอิบอิ่ม, ยินดี [๓. ตติโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ตึร	ณ ฌย	ตึเร-รย	ทำ(การงาน)สำเร็จ ยุ สนตึรณั
ตฺท	อ	ตฺท	แทง, เสียบ; ชนะ, ครอบงำ, ทำอันตราย [วัต. #อภิตุทติ ต. #อภิตุโน]
ตฺส	ย	ตฺสส	ยินดี, เอิบอ้อม [ต. ตฺสฺฐ] ณ สนโตโส ติ สนตฺสฺฐิ
ถ			
ถก	อ ฌ ฌย	ถก ถเก-กย	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
อุป-ถภิ	อ	อุปถมภ อุตถมภ	ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน, อุปถัมภ์, ค้ำจุน, สนับสนุน [ตฺ. อุปถมภิตวา]
ถร	อ	ถร	ปูลาด
สั-ถร	อ	สนถร	ปู, ปูลาด
อชฺ-โอ-ถร	อ	อชฺโณถร อชฺโณตถร	ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม
อา-ถร	อ	อตถร	ปูลาด, กราน (กฐิน) [ต. อตถโต]
โอ-ถร	อ	โอตถร	ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ
ถิร	อ	ถิร	มั่นคง
ถุ	อ นา	ถว ถฺนา	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ อ สนถโว ติ ถฺติ
ถเน	ณ ฌย	ถเน-นย	ลัก, ขโมย
โถม	ณ ฌย	โถเม-มย	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ท			
ทม	ณ ฌย	ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก [ต. ทนโต] ณฺว หตถิทมโก กุลทมโก ณฺย ทมโม อ ทโม
สั-อา-ทย	เอ	สมาทเป (ย>ป)	ชักชวน [ตฺ. สมาทเปตฺวา ต. สมาทปิโต] ณฺว สมาทปิโก
ทล	อ ฌ ฌย	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แดก [#วัต. ปทาเลติ]
ทท ทท	อ	ทท ทท	ใหม่, (อันไฟ) เเผา [วัต. ททหติ มาน . ททหมาโน กัม . ต. ททโต] ณฺว ฉวทาหโก ณ ปริฬาโท ยุ #อาพาหนั
ทา	อ	เท ททา (เทวภาวะ)	ให้ (ทา>ททา>ททา) [วัต. ทชฺชติ ทมมิ ทมม; ทียติ ทียยติ กัม . สัต . ทชฺชยย ทชฺชา ทชฺชฺ ทชฺชฺ ทีย . อททา อทท อัช . อทาสี อทสุ ภวิส . ทสฺสติ มาน . ททมาโน ตัพ . ทาทโพ ต . ทินโน ทตโต ตฺ . ทตฺวา] ณิ อทินนาทายี ณฺว ทายโก อน นทายโก-ยิกา ตุ ทาตา ณฺย เทยย อ आयुโท พลโท ปุรินฺโท ณ ทาโย ทานทาโย ทาย ยุ ทานั
นิ-ทา	ย	นิททาย	หลับ ตุ นิททายิตา ยุ นิททายนั อ นิททา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ปฐิ-ทา	อ	ปฐิเท	ให้กลับ, ให้คืน
สั-อา-ทา	ย	สมาทิย	ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. สมาทาย สมาทยิตฺวา]
สั-อา-ทา	ณฺาเป เทตฺ.	สมาทเป	ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตฺวาจาก ในความหมายว่า ‘ชักชวน’ [ตฺ. สมาทเปตฺวา ต. สมาทปิโต] ณฺุ สมาทปโก
อา-ทา	ย	อาทิย	ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. อาทาย อาทยิตฺวา อาทยิตฺวา #ปริยาทาย อาณ. อนุปาทียาโน (น-อุป-)] อ #อุปาทา
ทิว	ย	ทิพฺพ	เล่น อ เทโว
ทิส	อ	ปสฺส	เห็น [วัต. ทิสฺสติ กัม. สัต. ทกฺเขมฺ อยฺยาม>เอมฺ ทฺย. อทฺทส อทฺทสั อชฺ. อทฺทสฺสุ อทฺทสาม (อทฺทสมฺหา) ภวิส. ทกฺขติ; อนิย. ทสฺสนิโย ตฺพ. ทฏฺฐพฺโพ ต. ทิฏฺฐุ; ตฺ. ทิสฺวา ทิสฺวาน คฺุ. ทฏฺฐุ] ณฺิ ภยทสฺสี ปรวฺชชานฺุปสฺสี ข ทุทฺทโส สุตฺทโส สุตฺโส ติ ทิฏฺฐิ ยฺ ทสฺสนั อาวึ ภยทสฺสาวิ สพฺพทสฺสาวิ
ทิส	อ	ทิสฺส	เห็น, ปรากฏ
ทิส	ณฺเณ ณฺย	เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด [ภวิส. เทเสสฺสติ] ณฺุ เทสโก ฌมฺมเทสโก ภตฺตฺเทสโก มคฺคฺเทสโก ยฺ เทสฺนา ฌมฺมเทสฺนา
ทิส	ณฺเณ ณฺย	ทสฺเส-สย	แสดง (รูปธรรม) [อชฺ. ทสฺเสสิ ทสฺเสสุ ทสฺสยิ ทสฺสยิสฺสุ]
นิ-ทิส	อ ย	นิทฺทิส นิตฺส	ชี้แจง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง [ต. นิตฺทิสฺสุ นิตฺสโต] ยฺ นิตฺสสนั
อุป-ทิส	อ ย	อุปทิส อุปทิสฺส	แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง [ตฺ. อุปทิสิตฺวา] อ อุปทิสฺโส ณ อุปเทโส ยฺ อุปทิสนั
อุ-ทิส	อ ณฺเณ ณฺย	อุทฺทิส อุทฺเทเส-สย	แสดงขึ้น [ปัญ. อุทฺทิสฺตฺ ตฺ. อุทฺทิสิตฺวา อุทฺทิสฺย; อุทฺทิสฺส ‘เจาะจง’ ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ]
ทีป	ณฺเณ ณฺย	ทีเป-ปย	ประกาศ, แสดง ยฺ ทีปนา ทีปนั <i>การแสดง คำชี้แจง</i>
ทีป	ย	ทีปฺป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง; ร้อน, ไหม้ [#ต. อาทิตฺโต] ณ ทีโป ปทีโป <i>ประทีป, โคมไฟ ทีโป ทวีป</i> ติ ทิตฺติ ความสว่าง รุ่งเรือง
ทุ	ณฺุ ณา; นา	ทุณฺเณ ทุณา ทุนา	เบียดเบียน อ อุปทุทฺโว
ทุส	ย	ทุสฺส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย [ต. ทุสฺสุ] ณ โทโส ปโทโส
ทุท	อ	ทุทฺโท	รีดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
ทุส	ณฺเณ ณฺย	ทุเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย ณฺุ ทุสฺสโก ทุสฺสโก
เท	อ	ทย	รักษา, ป้องกัน; หลบ; ชำระ; ดูหมิ่น [#วัต. นิตฺทายติ โวทายติ ตฺ. ปรีโยทาเปตฺวา] อ ทยา #นิตฺทา ยฺ #โหวทานั โหวทปนั

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
เทว	อ	เทว	ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [#วัต. ปริเทวดิ]
ธ			
ธม	อ	ธม	ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
อุป-ธร	ณ ฌย	อุปธาระ-รย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
ธัส	ณ ฌย	ธัส-สย	กำจัด, ทำลาย
นิ-ธา	อ เอ	นิธะ นิทท	มอบให้, ฝากไว้, ฝัง, ตั้ง [ต. นิหิโต] อิ นิธิ #สนุนิธิ ยุ ธาตุนิธาน
ป-นิ-ธา	อ	ปณิทธ	ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. ปณิหิโต ตู. ปณิธาย #อุปนิธาย]
ปริ-ธา	อ	ปริธา ปริทท	นุ่งห่ม
ปิ-ธา	อ	ปิธา ปิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [วัต. ปิททาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ปิทหิโต ปิทิโต]
สั-ธา	อ	สนุธา สททท	เลื่อมใส, เชื้อถือ; เชื่อมต่อ อิ สนุธิ
สั-ธา	อ		หมายเอา [ต. สนุธาย ใช้เป็นกิริยาวิเศษนะ]
สั-อา-ธา	อ เอ	สมาเท สมาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. สมาหิโต #สุสมาหิโต] อิ สมาธิ
อนตร-ธา	อ ย	อนตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป [ต. อนตรหิโต]
อปิ-ธา	อ	อปิธา อพิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [ต. อพิหิโต อพิหิโต]
อว-ธา	อ	โอทท	ฟัง [วัต. (โสด) โอททติ ต. โอหิโต]
อา-ธา	อ เอ	อาเท อาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น [ต. อาหิโต]
สั-วิ-ธา/ทท	อ	สัวิทท	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ
ธา ธร	อ ฌ ฌย	ธร ธาระ-รย ทธา (เทวภาวะ)	ทรงไว้, ทรงจำ; รองรับ ตุ ธาตุ ธาตา ณ ย #มารเธยย์ อ วิชชาธโร วินยธโร ธรรมธโร กาสาวธโร ตปิฏกธโร ชุตินธโร ปัสกุธธโร อิทธิมยปตตจิวรธโร อุตตมรูปธรา (อิตถิ) อิ อุทธิ (อุทท-) ยุ สโมธาน (สั-โอ-) ธรณ
ธาว	อ	ธาว	วิ่ง
ฐ	นา	ฐนา	กำจัด, ทำลาย
ฐม ศัพท์	อายุ	ฐมาย	ประพฤติ(ให้เข็น)เพียงดั่งคว้น, ทำตนดั่งคว้น
โธว	อ	โธว	ล้าง
น			
นจจ	อ	นจจ	พ้อนรำ
นญ	ณ ฌย	นญ นญ-ญย	พ้อนรำ [ต. นจโจ นญโญ] ณ จุ นญโก-กา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
นท	อ ฌ ฌย	นท นาเท-ทย	บันลือเสียง
นนท	อ	นนท	ยินดี, อิ่มใจ [#วัด. อภินนทติ] อ อานนโท อี นนทิ ยุ นนทน์
นม	อ	นม	น่อม, นอบน่อม
วิ-อติ-นม	ฌ ฌย	วิตินาเม-มย	(ยังกาล) ให้น่อมไปล่องวิเศษ, ให้เวลาผ่านไป เหตุ.
อุป-นม	ฌ ฌย	อุปนาเม-มย	น่อมเข้าไป, นำเข้าไป, น่อมถวาย
โอ-นม	อ	โอนม	น่อมลง, ก้มลง [วัด. โอนมาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. โอนโต]
นมสฺส	อ	นมสฺส	น่อมไหว้
นส	ย	นสฺส	ฉิบหาย, พิณาศ [วัด. นาเสติ นาสยติ เหตุ. ต. นฏฺฐู; นาสีโต เหตุกัม.] ญฺ กบปวินาสโก ณ วินาโส
สํ-นท	ย	สนนยท	ผูก, สวม (เกราะ) [ต. สนนทโธ ตฺ. สนนยท] ยุ #อุปนยทน์
นिति	อ	นินท	ติเตียน, นินทา อ นินทา
นิตทา ศัพท์	อายุ	นิตทาย	หลับ, ประพฤติหลับ (บาลีไวยากรณ์)
นิ นี	อ	เน นย	นำไป [วัด. นียติ กัม. ต. นีโต ตฺ. เนตวา] ญฺ นายโก-ยิกา โลกนายโก ตฺ เนตา ณฺย เนยโย เวเนยโย อ นโย วินโย ติ ภาเวตติ ยุ นยน์
อป-นี	อ	อปเน	นำออก
อา-นี	อ	อาเน	นำมา [ต. อานีโต]
นุท	อ	นุท	ซัดไป, ขว้าง, ทิ้ง, ขจัด, บรรเทา [#วัด. วิโนทติ ปนุทติ อปนุทติ]
นุทา นทา	ย	นุทาย นทาย	อาบ [วัด. นุทาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ยุ นทานน์
ป			
ปลุ	อ	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
ปจ	อ	ปจ	หุง, ต้ม, ประุง (อาหาร), เผา, ไหม้ สกมม. [วัด. ปจฺจติ กัม.; ปจาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) มาน. ปจฺจมาโน กัม. ต. ปกโก] อ นิปโก ณ ปาโก
ปจ	ย	ปจฺจ	สุก สกมม. [ต. ปกโก] ณ วิปาโก ปริปาโก
ปณท	อ	ปณท	ถาม [#วัด. ปริปณทติ]
ปฐ	อ	ปฐ	บอก, กล่าว, แสดง
ปต	อ	ปต	ตก, ล้ม, (ครรร) แท้ง [วัด. ปาเตติ ต. ปาติโต เหตุกัม. #วัด. ปปติ] ณี ปาณาติปาตี
สํ-นิ-ปต	อ	สนนิปต	ประชุม

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
อธิ-อุ-ปต	อ	อชฌรูปต	ตกลง, โฉบลง [ต. อชฌรูปตโต]
อุ-ปต	อ	อุปต	กระโดดขึ้น, บินขึ้น, เหาะขึ้น ยุ อุปตน์
ปตถ	ณ ฌย	ปตเถ-ถย	ปรารถนา, ออยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง [มาน. ปตถยาโน อาน. ปตถยาโน] ยุ ปตถนา
นิ-ปท	ย	นิปชช	นอน, หมอบ [ต. นิปนโน] ณย นิปชชา
นิ-ปท	ย	นิปชช นิปผชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัต. นิปผาเทติ เทต. ต. นิปนโน นิปผโน] ติ นิปตติ นิปผตติ
ปฏฺิ-ปท	ย	ปฏฺิปชช	ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประนินิบัติ [ต. ปฏฺิปนโน] อ ปฏฺิปทา
ปฏฺิ-ปท	ณ ฌย	ปฏฺิปาเท-ทย	มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล
ปท	ย	ปชช	ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง [ต. ปตโต ต. ปตวา ต. ปตตุ] ณ ปาโท
สํ-ปท	ย	สมปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัต. สมปาเทติ เทต. ต. สมปโต สมปนโน; สมปาทีโต เทตกัม.] อ สมปทา ติ สมปตติ
อา-ปท	ย	อาปชช	ถึง, ต้อง (อาบัติ, โทษ) [ต. อาปนโน] ติ อาปตติ #สมาปตติ
อุ-ปท	ย	อุปชช	เกิดขึ้น [วัต. อุปาเทติ เทต. อัช. อุปาที อุ-ท-อ-ปท-ย-อิ ต. อุปปนโน; อุปปาทีโต เทตกัม. ต. อุปชช] ตุ อุปชชตา ณ อุปปาโท ติ อุปตติ ยุ อุปชชนํ
อุ-ปท	ย	อุปชช	เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง [วัต. อุปชชเร (=อุปชชชติ ใช้ในคาถา)] ยุ อุปชชนํ
ปพพต ศัพท์	อายุ	ปพพต	ประพตติ(ให้เป็น)เพียงดังภูเขา, ทำตนดังภูเขา
ปลว	อ	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
ปลาย	อ	ปลาย	หนีไป [ต. ปลาโต; ปลาปีโต เทตกัม. ต. ปลาเปตวา เทต. (ไม่วุทธิ)]
ปท	ณ ฌย	ปาเท-ทย	ส่งไป [ต. ปหิตโต ตัพ. ปาเทตพโพ]
ปา	อ	ปา ปิว	ดื่ม; รักษา; บริโภค; ให้เต็ม; ถึง [วัต. ปาเยติ เทต. ต. ปีโต ต. ปีตวา; ปาเยตวา เทต. ต. ปาตุ ปิวตุ] ณิ มชชปายี ถนปายี ณวุ ปายโก ชีรบโก ณย เปยยํ อ ปาโทไป กจลโป ณ โคโป ติ ปีติ ปติ ยุ ปานํ
ปา	ส	ปิवास (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะดื่ม, ออยากดื่ม, กระจายน้ำ (ปา>ปาปา>ปิปา>ปิวา) [ต. ปิปาลีโต] อ ปิปาสา
पाल		पाल-ลย	รักษา ณวุ ปาลโก โคปาลโก ธนปาลโก ปเวณิปาลโก ตุ ปาลยิตา ณ ทวารपालอ อูทยานपालอ
ปิย	อ	ปิย	รัก อ ปิโย
ปิลลธิ	อ	ปิลลธ	ประดับ, ตกแต่ง
ปิท	ณ ฌย	ปีเท-ทย	ปรารถนา; กระหึ่ม? (ครึ้มใจ, ภูมิใจ, อิ่มใจ)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ปีฬ	ณ ฌย	ปีฬ-หย	เปียดเบียน, ปีบคั้น, ฆ่า
ปุ	อ นา	ปว ปุณา	ชำระ, สะอาด, หมดจด ณฺว ปาวโก
ปุจฉ	อ	ปุจฉ	ถาม [ต. ปุจฺฐ] อ ปุจฉา ยฺ ปุจฉนํ
อา-ปุจฉ	อ	อาปุจฉ	ถามโดยเอื้อเพื่อ, ถามหา, อําลา; ขออนุญาต [ต. อาปุจฉา] อ อาปุจฉา
ปุณฉ	อ	ปุณฉ ปุณช	เช็ด, ถู, ชำระ, กวาด
ปุตต ศัพท์	อีย	ปุตตย	ประพตติ(ให้เข็น)เพียงดั่งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก
ปุถ	ย ฌ ฌย	ปุถถย โปเถ-ถย	ประหาร, ทูบ, ตี [#วัต. นิโปเถติ]
ปุप्ผ	อ	ปุप्ผ	บาน อ ปุप्ผํ
ปุส	อ ย นา ณ ฌย	ปุส ปุสส ปุสสนา โปเส-สย	เลี้ยงดู ณฺว มาตุโปสโก
ปุช	ณ ฌย	ปุช-ชย	บูชา ณฺว อัจฉริยปุชโก ปติปุชิกา (อิตถิ) อ ปุชา
ปุร	อ	ปุร	เต็ม [วัต. ปุเรติ เทตฺ. ตฺ. ปุเรตวา เทตฺ. ต. ปุณฺณม; ปุริโต เทตฺกัม.] ยฺ ปุรณํ
เปส	ณ ฌย	เปส-สย	ส่งไป [ต. เปสฺโต]

ผ

ผร	อ	ผร	แผ่ไป
ผล	อ	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ดผล
ผล ผฬ	ณ ฌย	ผล-ลย	ตัด, ผ่า
ผายี	อ	ผาย	เจริญ, เพิ่ม [ต. ผาโต ผีโต] ยฺ เผโณ ติ ผาติ
ผุ	นา	ผุณา	ฝืด, โปรย, รอย
ผุณ	อ ฌ ฌย	ผุณ โผณฺณ-ณฺย	บาน, เผยออก, แดก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ [ต. ผุณฺโล] ยฺ โผณฺณํ ปรบ(มือ)
ผุลล	อ	ผุลล	บาน, เผยออก, แดก, ทำลาย, สลาย [ต. ผุลลฺโต]
ผุส	อ	ผุส ผุสส	ถูกต้อง, สัมผัส [ต. ผุสฺฐ ตฺ. ผุสฺฐิ] ณ ผุสฺโส
พนธ	อ	พนธ	ผูก, พัน, มัด, รัด [ต. พนฺโธ พทฺโธ]
อนฺ-พนธ	อ	อนฺพนธ	ตาม, ติดตาม
พท	อ	พท	เจริญ, มั่นคง [ต. พาทฺโห]
พาร	อ	พาร	ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน อ อาพารโ
ป-พุร	ย	ปพฺพชฺฉ	ตื่น, รู้ [ต. ปพฺพชฺฉ] ตฺ ปพฺพชฺฉา เหตุ.

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
พุธ	ย	พุชฌ	รู้, ตรัสรู้, ตื่น [ต. พุทฺโธ อาน. #อภิสมพุทธานุ] ตุ พุชฌิตา ข ทุรณุโพโร อิ โพธิ ติ พุทธิ ยุ พุชฌนั
พุทธิ พธ	ณ ฌย	พุนฺเธ-ธย	เบียดเบียน ณ ปลีโพโร (ปริ-)
ภ			
ภกข	เอ	ภกฺเข	กิน อ ภกฺขา
ภช	อ	ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ ณฺย ภาคโย ณ สวิภาโค ติ ภตฺติ วิภตฺติ ยุ ภชนั
ภณฺช	อ	ภณฺช	หัก, ฝ่า, ทำลาย [ต. ภคฺโค ภณฺฐุ] ณ ภคฺโค ภงฺโค
ภณ	อ	ภณ	บอก, กล่าว, แสดง ณิ ฌมฺภานี ปิยภานี พหุภานี
ภม	อ	ภม	หัน, หมุน [ต. ภนฺโต]
วิ-ภม	อ	วิพฺภม	หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, สึก, ลาสึกขา [ต. วิพฺภนฺโต]
ภมฺภ	อ	ภมฺภ	กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว
ภร	อ	ภร	เลี้ยงดู; นำไป [ต. ภโต-โณ ภจฺโจ] ตุ ภตฺตา ข พุพฺภโร สุภโร ณฺย ภาริโย อ มาตาเปติภโร อตตภโร ติ ภติ ยุ ภรณั
ภสฺส	ณ ฌย	ภสฺเส-สย	พูดคุย, บ่น, ต่ำ
ภสฺส	อ	ภสฺส	พลัดตก, พลาด, เคลื่อน, หล่น, ล้ม, หัก; รุ่งเรือง, ส่องสว่าง [ต. ภณฺฐุ]
ภา	อ	ภา ภาย	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [# วัต . วิภาติ วิภายติ ปภาติ ปภฺภีภาติ ต. วิภาโต] ภฺวิ #ปภา
ภาช	ณ ฌย	ภาเช-ชย	แจก, จำแนก ณ ภาโค ติ วิภตฺติ
ปริ-ภาส	อ	ปริภาส	ต่ำ
ภาส	อ	ภาส	บอก, กล่าว, แสดง [# อช . อชฺฌภาสิ อธิ- ภาส] ณิ สุภาสิตภาสี
ภาส	อ	ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พูด ยุ ภาสโน
ภิกฺข	อ	ภิกฺข	ขอ ฐ ภิกฺขุ อ ภิกฺขา
ภิท	อ	ภินฺท	ทำลาย, ต่อย, ตัด สมฺม . [ต. ภินฺโน] ตุ เกตฺตา
ภิท	ย	ภิชฺช	แตก; ต่างกัน อกฺม . [ต. ภินฺโน วัต . ปภิชฺชติ] อ #ปฏิสมฺภิตา ณ เกโท สีลเกโท
สํ-ภิท	อ	สมฺภินฺท	เรียกราย, ปะปน, เกลั่นกลั่น [ต. สมฺภินฺโน]
ภิสฺสิ	อ	ภิสฺสิ	กลัว [วัต . ภิสฺสาเปติ เหตุ .] ยุ ภิสฺสนั ความกลัว , น่าหวาดเสียว
ภี	อ	ภาย	กลัว [ต. ภีโต ตุ . ภายิตฺวา] ณ ภยั เภรวัว ฐ ภีรุ ภีรุโก
ปริ-ภุช	อ	ปริภุชฺช	(คน) บริโภค; กิน, ใช้น้อย [ต. ปริภุชฺชโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ภุช	อ	ภุช	(คน) กิน, บริโภค [ภวิส. โภกขติ อนิย. โภชนิโย ต. ภุโต ต. ภุตวา] ณิ โภคี กามโภคี ณฺว คามโภชโก ณฺย โภคโค ณ โภโค ปาฐิโภโค ติ ภุตติ ยุ โภชนํ ภุชนํ
ภุช	ข	พุกุช (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว (ภุช>ภุช>ภุช>พุกุช>พุกุ (แปลงเพราะ ข ปัจ.))
ภุช	อ	ภุช	คต, งอ, (ง) ขต [ต. #อาภุชิตวา (นัง) คู้(บัลลังก์)]
ปาตุ-ภุ	อ	ปาตุภว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตุภวิ]
ภู	ณ... ณฺป เหตุ.	ภาเว-วย ภาวาเป-ปย	(ทำให้)เจริญ-มี-เป็น, อบรม(จิต) [ต. ภาวิตฺ เหตุภม.]
ภู	อ	ภา	มี, เป็น [อนิย. ภาวนิโย ต. ภูโต; ภาวิตฺ เหตุภม. ต. ภาวิตวา; ภาเวตวา เหตุ.] ภวิ สยภู สยมภู สพพภิกภู อภิกภู ณิ วิภาวี ตุ ภาวิตา #อภิกวิตา อ ภโว ปภโว อตตสมภโว ณ ภาโว วิภโว ติ สมภูติ วิภูติ ยุ ภาวนํ ภาวนา
อภิ-ภุ	อ	อภิกว	ครอบงำ [ต. อภิกูโต ต. อภิกุย] ภวิ อภิกู #สรรพภิกู
ภูส	อ ณ ณย	ภูส ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง ยุ #วิภูสนํ
ม			
มกช	อ ณ ณย	มกช มกเช-ชย	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
ปริ-มชช	อ	ปริมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ
สํ-มชช	อ	สมมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด
มจิ	อ เอ	มณฺช มณฺเช	ประดับ, ตกแต่ง ยุ มณฺชนํ
มถ มตถ	อ	มถ มตถ มเถ	รวบกวาน, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี
มท	ย	มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ [#ต. ปมตโต ต. ปมชช] ณฺย มชฺชํ ณ ปมาโท
มทท	อ	มทท	เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ [ต. มตโต]
โอ-มทท	อ	โอมทท	เหยียบลง, ขย่มลง ...
มน	ย	มณฺญ	รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด
มน	โอ	มโน	รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ ติ มติ สารมติ
สํ-มน	โอ	สมมโน?	รู้พร้อม ... [ต. สมมโต] ติ สมมติ
อติ-มน	ย	อติมณฺญ	ดูถูก, ดูหมิ่น
นิ-มนต	ณ ณย	นิมนเต-ตย	เรียกมา, นิมนต์
มนต	ณ ณย	มนเต-ตย	ปรึกษา, พุดอย่างลับๆ [อช. มนเตสิ มนเตสุ มนตยิ มนตยีสู]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
อา-มนต	ณ ฌย	อามนต-ตย	เรียกมา
มร	อ	มร	ตาย [ว้ต. มียยติ มียติ (มร>มียย มีย) มาน. มียยมาโน มียมาโน ต. มโตะ; มาริโต มาราปีโต <i>เหตุกัม.</i>] ณฺว หตถิมารโก ณ มาโร ยุ มรณํ
มริส	ณ ฌย	มริเส-สย	อดทน, อดกลั้น, บึกบึน, ทนทาน, มั่นคง
ปรา-มส	อ	ปรามส	จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ต. ปรามภูโฐ] ณ ปรามาส
อา-มส	อ	आमส	จับต้อง, ลูบคลำ [ต. อามภูโฐ]
มา	อ ย นา โอ	มา มาย มินา มิโน	รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ [ต. นิमितต์] ตุ มาตา อ ปฐิมา ปติมา ณ มตตา ธณฺญมาโย ยุ มานํ ปมาณํ ปริมาณํ อูปมาณํ
มาน	อ ฌ ฌย	มาน มาเน-นย	บูชา, นับถือ อ มาโน <i>ความถือตัว</i> ยุ มานนํ มานนา
อติ-มาน	ณ ฌย	อติมาน-นย	เย่อหยิ่ง, จองหอง อ อติมาโน <i>ความ~</i> อิ ตฺท. อติมานี <i>ผู้มี~</i>
มาน	ส	วิ-วิมฺส (เทวภาวะ)	<i>ไตรตรอง ทดลอง พิจารณา ไต่สวน (มาน>มาน>มามาน>มีมาน>วิมาน>วิมฺ (แปลงเพราะ ส ปัจ.))</i>
มาป	ณ ฌย	มาเป-ปย	สร้าง, ก่อสร้าง, เนรมิต [#ว้ต. อติมาเปติ] (<i>เป็น เหตุ.บ้าง</i>)
มิเล	อ	มิลาย	เหี่ยวเฉา, อับแสง [ต. มิลาโต]
มิส	อ	มิส	หลับตา [#ว้ต. นิเมสติ นิมมสติ]
อุ-มิส	อ	อุมมิส	เปิดตา, ลืมตา
อุ-มิห	อ	อุมมิห	ถ่ายปัสสาวะรด
มิล	อ ฌ ฌย	มิล มีเล-ลย	หลับตา [#ว้ต. นิมีลติ]
อุ-มิล	อ	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
มุจ	อ	มุลจ	ปล่อย, แก้, ถอด <i>สกมม.</i> [อ้ช. โมจยิ <i>ยอากม</i> ภวิส. โมกฺขติ ต. มุตโต ตุ. โมเจตุ #โอมุกโก]
มุจ	ย	มุจจ	หลุด, พ้น <i>อกมม.</i> [ภวิส. โมกฺขติ ต. มุตโต] อ โมกฺโข วิโมกฺโข ติ วิมุตติ
มุจจ	อ	มุจจ	หลง, เป็นลม, สลบ, แน่닝
นิ-มุชช	อ	นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ [ต. นิมฺมุคฺโค]
มุท	อ	โมท	ยินดี [#ว้ต. ปโมทติ]
มุณ	นา	มุณา	รู้, ตรัสรู้; นิ่งอยู่ อ โมนํ อิ มุณี
มุส	ย	มุสส	ลืม [ต. มุฏโฐ #ว้ต. ปมุสสติ ต. ปมุฏโฐ]
มุท	ย	มุยท	หลง [ต. มุฬฺโห มุฬฺโห] ณ โมโห
ย			

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ยช	อ	ยช	บุชา, บุชาเทพ, เช่นสรวง [ต. ยัญโฐ] ณ ยาโค ยุ ยชนั
นิ-ยต	ณ ฌย	นิยยาเท-ทย (ต>ท)	มอบให้, แลกเปลี่ยน (คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท)
ปฎิ-ยต	ณ ฌย	ปฎิยาเท-ทย (ต>ท)	ตกแต่ง, จัดแจง [ต. ปฎิยตโต]
นิ-ยมุ	อ	นิยม นียจจ	ตัดสิน, วินิจฉัย, กำหนด; ประพฤติ [ต. นียโต] อ #วินิจฉัยโย
สั-ยมุ	อ	สัยม สัยจจ	สำรวจ, ชมอินทรีย์ [ต. สัยโต] อ สัโย สณญโม
ยา	อ ย	ยา ยาย	ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ อ วโย ยุ ยานั
ยาจ	อ	ยาจ	ขอ ณ ยาจโก
ยฺช	อ ฌ ฌย	โยช โยเช-ชย	ผูก, ประกอบ, รวบรวม [วัด. ยฺชชติ <i>กัม.</i> #วัด. สัโยเชติ ต. ยฺชโต #ปฺยฺชโต สมปฺยฺชโต] ณ โยคโค นโยชโซ ณ โยโค #อุปโยโค ยุ ยฺชชนั
ยฺช	อ	ยฺชช	ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม [#วัด. อนุยฺชชติ ต. อนุยฺชโต]
ยฺช	ย	ยฺชช	ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควรว, สมครว, ถูกต้อง, ใช้ได้ [ต. ยฺชโต] ติ ยฺชติ
อุ-ยฺช	เอ	อุยโยเช	ส่งไป [ต. อุยโยชิตโต]
ยฺธ	อ ย	โยธ ยฺธณ	รบ, สู้ [ต. ยฺธโร #ปฺยฺธโร] ตุ ยฺธณิตา

ร

รกช	อ	รกช	รักษา ณิ วาจานรูกชี ณ รกชโก-ชิกา #อารกชโก วัสานรูกชโก ตุ รกชิตา ช ทรูกชโย ยุ รกชณั
รจ	ณ ฌย	รเจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รจนา
รณช รนช	อ ย	รช รณช รชช	กำหนด, ย้อม [ต. รตโต #วิรตโต <i>เพื่อหน่วย คลายกำหนด</i>] ณ ราโค รงโค #วิราโค
สั-อา-รณช	ย	สารชช	กำหนดนัก, ย้อม [ต. สารตโต]
อา-รก	อ ย	อารก อารพก	ปรารก, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม [ต. อารทโร #อจจารทโร ตู. อารพก อารทศ ตู. อารทฐั]
รม	อ	รม	ยินดี [อนิย. รมณิโย ต. รโต #ตุ. อภิรมม] กวิ กุณชโร (กุณช-) อ มโนโร ณ อาราโม ติ รติ ยุ อารมณณั
รท	อ ฌ ฌย	รท รเท-ทย	สละ, ทิ้ง
อป-ราธ	ย	อปฺรชณ	ประทุษร้าย, ผิด
อา-ราธ	อ ย	อาราธ อารชณ	เชื่อเชิญ, อาราธนา; ยินดี
รุ	อ	รว โร	ร้อง [#วัด. วิรวติ] ณ โรโว
รุจ	ย ฌ ฌย	รุจจ โรเจ-จย	ชอบ, ยินดี [ต. รุจิตโต] ณิ รมมรุจึ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
รจ	อ	โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม [#วัต. วิโรจติ] อี รุจิ ฌมฺมรุจิ ยุ โจรโน วิโรจโน
อา-รจ	ณ ฌย	อาโรเจ-จย	บอก, กล่าว [อช. อาโรเจสิ อาโรเจสุ อาโรจยิ อาโรจยีสุ]
รช	ย	รชช	ทาง, เสียดทาง; เป็นโรค, เจ็บป่วย ณ โรโค
รท	อ	รท โรท	ร้องไห้, หลั่งน้ำตา [ต. รุณเ; รุณณ การ~ #อช. ปโรท]
รุธ	อ เอ	รุณธ รุณธิ รุณธี รุณธ รุณโธ	ปิด, กั้น, ห้าม [ต. รุทโธ]
วิ-รุธ	ย	วิรุชฌ	คัดค้าน, ขัดแย้ง; ปรรณนา
รูป	ณ ฌย	โรเป-ปย	หว่าน, ปลูก; ยก [ต. โรปิโต] ยู โรปนํ
วิ-โอ-รูป	ณ ฌย	โวโรเป-ปย	ยกลง, ปลงลง [วัต. (ชีวิตา) โวโรเปติ ปลงลงจากชีวิต =ฆ่า ต. โวโรปิโต] ยู โวโรปนํ
อา-รูป	ณ ฌย	อาโรเป-ปย	ยก, ยกขึ้น [ต. อาโรปิโต] ยู อาโรปนํ
รห	อ	รห	ขึ้น, งอก, ขึ้น, ปรากฎ, เกิด [ต. รุหโ] อ สิโรรุโ ยู โรหณํ #เทโวโรโณ อภิรุหณํ
อว-รห	อ	โอโรท	ลง, โนมลง [#วัต. ปจโจโรทติ ตู. โอรุยท]
อา-รห	อ	อารุห-โรท	ขึ้น, งอก [ต. อารุหโ ตู. อารุยท #วัต. อภิรุหติ]

ล

ลกข	ณ ฌย	ลกข-ขย	กำหนด [#วัต. สลลกขติ]
ลค	อ	ลค ลคค	ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนง, คล้อง [ต. ลคโค]
ลฌ	อ ฌย	ลงฆ ลงฆ-ฆย	กระโดด, เหาะ, เเหิน, ลอยไป [#วัต. อุลลงฆติ]
ลชชี	อ	ลชช	อายุ, ละอายุ อ ลชชา
ป-ลป	อ	ปลป	พุดเพื่อเจ้า
ลป	อ	ลป	พุด ณ ลาโป
วิ-ลป	อ	วิลป	พุดคร่ำครวญ
สํ-ลป	อ	สลลป	พุดเจรจาโต้ตอบกัน ณ สลลาโป
อนุ-ลป	อ	อนุลป	พุดมาก พุดเพื่อเจ้า
อป-ลป	อ	อปลป	พุดผิด
อา-ลป	อ	อาลป	ร้องเรียก ยู อาลปนํ
อุ-ลป	อ	อุลลป	พุดโอ้อวด
ลพิ	อ	ลมพ	เหนียว, แขนง, ห้อย, คล้อง [#วัต. วิลมพติ ยิดเหนียว, ห้อย ... อวลมพติ ฟังพา, ห้อย ...]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ลก	อ	ลก	ได้ [อ้ช. อลตถ (=อลภ) อลตถ (=อลภ) ภวิส. ลจจติ ตัพ. ลททโพ ท. ลทโธ ตู. ลทธา ลทธ ตุ้. ลทจู้ ฉย. ลพภา] ข ทุลโลภ สุลโลภ ฉย ลพโลภ ฉ ลาลโลภ ตี ลทธิ
ปฏี-ลก	อ	ปฏิลก	ได้เฉพาะ, กลับได้
วิ-ลส	อ	วิลส	สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย
ลพ	อ	ลพ	แลบลิ่น, เลี้ย
นิ-ลพ	ณ?	นิลลาเพ	เลี้ย, แลบลิ่น (ชีวหุ นิลลาเพตวา)
ลา	อ	ลา	ถือเอา ญว มหุลโลภ
ลิข	อ	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ชัด, ชูด)
อา-ลิจค	อ	อาลิจค	กอด
ลิป	อ	ลิป	ฉาบ, ทา, ลูบไล้
ลิห	อ	ลิห เลห	เลี้ย; สบายใจ, เพลินใจ [วัต. #นิลเลหติ อ้ช. #ปลิหิ อนีย. เลหนีย] ฉย เลยย์ ฉ เลห หตถนิลเลหโก ปตต/โฏฐนิลเลหโก
ลี	อ ย	ลย ลาย ลีย	ละลาย, พินาศ, ย่อยยับ [วัต. #วิลียติ]
ลี	ย นา	ลีย ลีนา	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน [ต. ลีโน #วัต. นิลีนาคี สลลีนาคี ปฏีสลลีนาคี ลียติ นิลียติ ต. สลลีน โฏ. ลียิตวา] อ อาลโย
ลุป	ย	ลุป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ [ต. ลุตโต]
ลุม	ย	ลุม	โลภ, ละโมบ, มักมาก, ออยาก [#วัต. โอลุมพติ] ฉ โลภ
ลุม	อ	ลุม โลภ	หลง [#วัต. ปโลภติ เทตุ. 'ให้หลง' แปลเป็น กัตตุ. ว่าหลอกล่อ]
ลูลิ	อ	ลูลิ	เศรำหมอง, ชุ่นมัว, เปี้ยคเปี้ยน, เตื่อคร้อน
ลู	นา	ลูนา ลูนา	ตัด, เกี้ยว [ต. ลูโน] ย ลวน โลณ
อป-โลก	ณ ฉย	อปโลเก-กย	มองดู; บอกลา, อำลา; ขออนุญาต; ประกาศให้ทราบ [ต. อปโลกิโต]
โอ-โลก	ณ ฉย	โอโลเก-กย	มองดู, เห็น
ว			
วจ	อ	วจ	บอก, กล่าว, แสดง [วัต. วจจติ วจจเร #ปวจจเร (=วจจจติ ใช้ในคาถา) กัม. หिय. อวจ อโวจ อวจ อ้ช. อโวจ อว-อโวจตุ อโวจุมหา [ภวิส. วกขติ] มาน. วจจมาโน กัม. ต. วุตโต] ฉ ผรุสวาจี ฉว วาจโก ตู วตตา ข ทพพโจ สุวโจ ฉย วากย์ อติวากย์ วชช อ วโจ วจ วจี วจี- เข้าสมาสแล้ว เอา อ เป็น ฮี ฉ วาจา ย วจัน
วจ	ณ ฉย	วาเจ-จย	บอก, กล่าว, แสดง

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ป-วช	อ	ปพพช	ไป, ออกไป, บวช [อช. #อนุปพพช <i>บวชตาม</i> ; ปพพาเชสิ <i>เหตุ</i> .] ณฺย ปพพชชา
อา-วช	อ เณ ฌย	อาวชช อาวชเช-ชย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
วชชี	อ เณ ฌย	วชช วชเช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน [#วัต. <i>ปรีวชเชติ</i>] ณฺย ปพพชชา
วณฺจ	เณ ฌย	วณฺเจ-จย	เกลี้ยกล่อม, หลอกหลวง
วณฺณ	อ	วณฺณ	หมุ่น, กลิ้ง; ควรว <i>อกมม</i> . [วัต. <i>วณฺณติ (ทิน)กลิ้ง</i> , <i>วณฺณติ ให้(ทิน)กลิ้ง เหตุ</i> . <i>วณฺณาเปติ (ใช้คน)ให้(ทิน)กลิ้ง เหตุ</i> . ต . <i>วณฺณิตํ (ทิน)ถูกให้กลิ้ง เหตุกัม</i> .]
วทณ	อ	วทณ	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น [วัต. <i>วทณเตติ เหตุ</i> . ต . <i>วทณเตตวา เหตุ</i> . ต . <i>วทณโต</i>] ติ วทณิ
วณฺณ	เณ ฌย	วณฺณเณ-ณย	สรรเสริญ; ขยาย, ขยายความ, พรรณนา; ทำสีขาวเป็นต้น; พยายาม; แสดง [#วัต. <i>สํวณฺณเตติ</i>] อ วณฺณํ อวณฺณํ ย สํวณฺณนา
นิ-วตฺต	อ	นิวตฺต	กลับ [ต . <i>นิวตฺโต</i>]
นิ-วตฺต	อ	นิพพตฺต	เกิด, บังเกิด [วัต. <i>นิพพตฺตติ</i> ; <i>นิพพตฺเตติ เหตุ</i> . อช . <i>นิพพตฺติ</i> ต . <i>นิพพตฺโต</i> ต . <i>นิพพตฺติตวา</i> ; <i>นิพพตฺเตตวา เหตุ</i> .]
วตฺต	อ	วตฺต	เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุ่นไป; เลี้ยงดู, รับผิดชอบ; ห้าม [วัต. <i>วตฺเตตวา เหตุ</i> .] ติ วตฺตติ <i>ชีวิตวตฺตติ</i> #ปวตฺตติ
อติ-วตฺต	อ	อติวตฺต	เป็นไปล่วง, (น้ำ) ล้น
วท	อ เอ	วท วเท วชช วชเช	บอก, กล่าว, แสดง [ต พ. <i>วตฺตพโพ</i> ต . <i>วตฺวา</i> ต . <i>วตฺตุ</i>] ณิ ฐมฺมาวาทิ <i>นิกคยฺหาวาทิ</i> <i>มุสสาวาทิ</i> ณ วิวาทโ ออนุปวาโท
อติ-อา-วท	อ	อจฺจาวท	กล่าวล่วงเกิน, พุดล่อลวง, พุดเกี้ยว, พุดยั่วชวน, ร้องเรียก
โอ-วท	อ	โอวท	โอวาท ณ โอวาทโ
อภิ-วท	เณ ฌย	อภิวาท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
วณฺท	อ	วณฺท	ไหว้ ณ ว วณฺทโก ย วณฺทณิ
วป	อ	วป	หว่าน, ปลูก; ทอ; โคนศีรษะ [ต . <i>วตฺโต</i>] ณ ว วาปโก ณ ย วาปโ ณ วาโป ย วาปนํ
วณฺ	อ	วณ	อาเจียน; คายออก
วย	อ	วย	ไป, ถึง, บรรลุ
นิ-วร	เณ ฌย	นิวาเร-รย	ห้าม, กั้น ย นีวรณํ <i>นีวารณํ</i> #ทนต์วารณํ
ปริ-วร	เณ ฌย	ปริวาเร-รย	กั้นรอบ, แวดล้อม [ต . <i>ปริวโร</i>] ณ ปริวาโร
ป-วร	เณ ฌย	ปวาเร-รย	ปรารภ, อยากได้; ปวารณา <i>กต</i> . <i>เหตุ</i> .
วร	เณ ฌย	วาเร	ขอ, ต้องการ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
วร	อ เณ ฌย	วร วาเร-รย วเร-รย	ปิด, กั้น [#วัต. อวารติ] ณฺย นิวารโย พุณฺนิวารโย
วิ-วร	อ เณ ฌย	วิวร วิวเร-รย	เปิด [วัต. วิวราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ)] ต. วิวโร
สั-วร	อ เณ ฌย	สัวร สัวเร-รย	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น อ สัวโร ยฺ สัวรณํ
วลช	อ	วลช	บริโภค, ใ้สอย
นิ-วส	เณ ฌย	นิวาเส-สย	นุ่งห่ม [ต. นิวตโถ] ณ นิวาโส
ปฏฺ-วส	อ	ปฏฺวส	อยู่, อาศัย
วส	อ	วส	อยู่, อาศัย [ภวิส. วจจติ ตัฟ. วตถพพฺ ต. วุตโถ] ณิ สาวตถึวาสี ทิสาวาสี
อชฺ-วส	อ		อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตยฺ [วัต. อชฺวาเสติ เหตุ. รับ (คำ/นิมนต์), อดกลั้น ต. อชฺวตโถ อชฺวตโถ กัต. กัม. เหตุกัม.]
อชฺ-อา-วส	อ	อชฺฌาวส	อยู่ครอบครอง
อา-วส	อ	อาวส	อาศัยอยู่, อยู่ครอง ณ อาวาโส #สวาโส ถ อาวสโถ
วสฺส	อ	วสฺส	(ฝน) ตก, รด, โปรย อ วสฺสํ วสฺโส ติ วุฏฺฐิ
อติ-วสฺส	อ	อติวสฺส	รั่ว
วห	ย	วฺยห	ลอย, นำไป [ต. พาหิตโต พาฬโห] อ สุขาวโห (สุข-อา-) หิตาวโห ณ วาโห ยฺ วหนํ วาหนํ
อา-วห	อ	อาวห	นำมา
อา-วห	อ	อพฺพห	ถอน, นำมา [ต. อพฺพห] ณ อาวาโห อาวาหํ (มฺกคฺล) #วิวาหํ (มฺกคฺล)
วห วฺห	อ	วห	นำไป, เจริญ, เพิ่มขึ้น [ต. วุฬโห]
วายม	อ	วายม	พยายาม
वास	เณ ฌย	วาเส-สย	อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม) ณ วาโส
วิ-วิจ	อ ย	วิวิจ วิวิจจ	สกัด, โดดเดี่ยว, ปลีกออก [ต. วิวิตโต ตฺ. วิวิจจ] ณ วิเวโก
วิช	อ ย	วิช เวช วิชช	สลด, ส่งเวช; กลัว; ห้วนไหว ณ #สเวโค รมมสเวโค
วิช	อ ย	วิช เวช วิชช	กลัว, ห้วนไหว, หวาดเสียว [#วัต. สเวชติ สวิชชติ อฺพพิชชติ]
นิ-วิท	อ	นิพฺพินท	เปื้อน่าย [ต. นิพฺพินโน นิพฺพินฺโณ]
วิท	อ	วิท	รู้, รู้แจ้ง [ตัฟ. เวทิตพฺโพ #วัต. ปฏฺนิเวเทติ เหตุ.] ณิ กตเวทึ รู โลกวิฑู สพฺพวิฑู ณฺย วิชชา ยฺ เวทนา
วิท	อ	วิณฑ	ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี
วิท	ย	วิชช	มี [#วัต. สวิชชติ]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
อนุ-วิท	อ		พิจารณา [ต. อนุวิจจ]
ปฏฺิ-วิธ	ย	ปฏฺิวิธม	ทางตลอด [ต. ปฏฺิวิธโร ตฺ. ปฏฺิวิธธา]
วิธ	ย	วิธม	ทาง, เสียดทาง [ต. วิธโร ตฺ. วิธธา]
วิธ	อ เณ ฌย	เวธ เวธ-ธย	ไหว, ห้วนไหว; เบียดเบียน
นิ-วิส	อ	นิวิส	ตั้งลง, มุ่งหมาย? [ต. นิวิญฺโฐ]
ปริ-วิส	อ	ปริวิส	ให้/ถวายเป็นอาหาร, อังคาส (คำเขมร)
ป-วิส	อ	ปวิส	เข้าไป [วัด. ปเวเสตี เหตุ. อช. ปาวิสี ป-อา-อ-วิส ได้เข้าไปแล้ว ต. ปวิญฺโฐ ตฺ. ปวิสส; ปเวเสตวา เหตุ.]
วีช	เณ ฌย	วีเช-ชย	พัด, โบก [มาน. พีชมาโน]
วุ	ณา	วุณา	ร้อย
เว	อ	วย วาย	กรอด้าย; ให้เหยียดห่างไป; สรรเสริญ; ส้ารวม ณ วายุ วาโย ตนตวาโย
เวฐ	อ เณ ฌย	เวฐ เวฐ-ฐย	ผูก, พัน, รััด [ตฺ. เวฐตวา วัด. #นิพเพฐติ]
ส			
สกี	อ	สงก	สงสัย; กลัว, สะดุ้ง; ไป, ถึง, บรรลุ
อุ-สกี	อ	อุสสงก	กลัว, หวาดกลัว [#วัด. ปริสงกตี]
สกก	โอ	สกกโก	อาจ [ณฺย. สกกา]
สกก	อุณา	สกกุณา	อาจ [สัต. สกกุณฺย อช. อสกกิ ภาวิส. สกกิสสตี กาล. อสกกิสส ตฺ. สกกุณิตวา]
สช	ย	สชช	ติด, ข้อง, ไม่คล่อง [ต. สฏฺโฐ ณ อุปสคโค]
สช	อ	สช	กอด
วิ-สชช	อ	วิสสชช	สละ, แบ่งปัน; แยก/ตอบ (คำถาม) [#วัด. นิสสชชตี, อุสสชชตี] ยฺ วิสสชชนา
สชช	อ เณ ฌย	สชช สชช-ชย	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ [ต. สฏฺโฐ]
สํ-สชช	อ	สํสชช	ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี อ สํสคโค ณ สงโค
สฐ	อ	สฐ	ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง
นิ-สท	อ	นิสัท	นั่ง [ต. นิสินโน ตฺ. นิสชช] ณฺ นิสัทโก ณฺย นิสชชช ยฺ นิสัทนํ
ป-สท	อ	ปสัท	ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส [วัด. ปสาเทตี เหตุ. ต. ปสนโน]
ป-สท	เณ ฌย	ปสาเท-ทย	ยินดี, เลื่อมใส [วัด. ปสาเท-ทยตี กัด. เหตุกัด.] ณ ปสาโท
สํ-นิ-สท	อ	สนนีสัท	ประชุม [ต. สนนินโน]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
สํ-นิ-สท	อ	สนุนิสิต	นั่งสงบ ไม่คึกคะนอง [ต. สนุนิสินโน]
อุป-นิ-สท	อ	อุปนิสิต	นั่งใกล้ [ต. อุปนิสินโน]
สนท	อ	สนท	ไหลออก [#วัต. วิสสนทติ, อภิสนทติ] อ นิสสนโท
สป	อ ย	สป สปย สปป	ต่ำ, สบถ, สบประ, ณ สบไป
นิ-สม	ณ ฌย	นิสสมา-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา, แลดู, ฟัง [ต. นิสम्म]
ปฏฺิ-สม	ณ ฌย	ปฏฺิสสมา-มย	เก็บรักษา, ยึดครอง [#วัต. สํสสมาตวา] ยฺ ปฏฺิสสามนํ
สม	อ ย	สม สมม	สงบ, ระวัง, ทำความเพียร [ต. สมนโต #วัต. วุปลเมติ วิ-อุป-สม เหตุ.] ติ สนติ ยฺ สมโน กลหฺวูปสมนํ
สมุทท คัพท	อายุ	สมุททาย	ประพฤติ(ให้เป็น)เพียงดังสมุทท, ทำตนดั่งทะเล
ปฏฺิ-ป-สมภ	อ	ปฏฺิปสสมภ ปฏฺิปปสสมภ	สงบ, ระวัง
ป-สร	ณ ฌย	ปสเร-รย	เหยียด (มือ, แขน)
สร	อ	สร	เล่นไป [วัต. #สํสรติ] ณ #สํสโร
สร	อ	สร	ออกเสียง
สร	อ	สร	ระลึก, นึก; เล่นไป [อนิย. สรณิโย ต. สโต] ตฺ สริตา; สาระตา เหตุ. ณ วิปฺปฏิสโร ติ สติ ยฺ สรณํ
สร	ณ ฌย	สเร-รย สาระ-รย	ซัดไป, ละ, ทิ้ง; ขยาย, พิศดาร
อว-สร	อ	อวสร	เที่ยวไป; มาถึง; พัก, อาศัย; ประชุมลง, รวมลง [อช. อวสริ สนธิกัปปํ ตํ เป็น ตทวสริ/ตทวสริสุ สมอ]
วิ-สส	อ	วิสส	คั่นเคย ณ วิสสาโส
อา-สส	อ	อสส	หายใจ [#วัต. ปสสสติ]
ป-สท	อ ย	ปสท ปสยท กงข	กดขี่, ช่มเหง [ต. ปสยท] ณย ปสยโท
วิ-สท	อ	วิสท	รับคำ
วิ-สท	อ	วิสท	อาจ, กล่าวหา, ปฏิญญา [#วัต. อุสสทติ]
สท	อ ย ณ ณย	สท สยท สเท-หย	อดทน, อดกลั้น ยฺ สทนํ
อุ-สท	อ	อุสสท	พยายาม; อดทนยิ่งขึ้นไป ณ อุสสาโท
ป-สํส	อ	ปสํส	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ [ต. ปสํสโต] อ ปสํสา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
สาท	อ	สาท	ยินดี, สบายใจ, เพลินใจ [#วัต. อสสาทติ] ณ สาโท, อสสาทิ ณ สาทุ <i>หวาน อร่อยไพเราะ</i>
สาร	อ ย	สาร สารย	สำเร็จ [วัต. สาเถติ เหตุ.]
สาส	อ	สาส	สอน, อบรม ณ ย สิสโส ติ อนุสิฏฐิ ยุ สาสนั
อนุ-สาส	อ	อนุสาส	ตามสอน, พรา้สอน [ต. อนุสิฏฐิ] ณ ว อนุสาสโก ยุ อนุสาสนั
ลี	ณ	ลีโน	ผูก, พัน, รัด
ลิกข	อ	ลิกข	ศึกษา อ ลิกขา ยุ ลิกขณั
ลิจ	อ	ลิจ	รด, รัต, เท, ไหลออก ... [ต. ลิตโต]
ลิต	อ	ลิต	ปล่อย; ตัด, ชุ่มชื้น; หลง; หุง, ต้ม, นึ่ง; จม [วัต. โอสาทิ เหตุ. 'ให้จมลง' ต. ลินโน 'ชุ่ม'] อ กุสิโต (<i>กุจฉิต-ลิต</i> <i>ลบเหลือ กุ</i>)
ลิต	ย	ลิต	สำเร็จ [ต. ลิตโต]
ปฏิ-ลิต	อ	ปฏิเสธ	ห้าม, ปฏิเสธ [#วัต. นิเสธติ] อ หิรินิเสธ
ลิว	ย	ลิว	เย็บ
ลิส	ย	ลิส	เหลือ [#วัต. อวสิสตี ต. อวสิฏฐิ]
นิ-ลิต	อ		อาศัย [ต. นิสสิโต อาศัยแล้ว (ซึ่ง) ตู. นิสสาย] อ นิสโย #อาสโย
ลิส	อ	ลิส	สงสัย
ลิต	อ	เส สย	นอน [ต. สยิตวา อาน . สยาน] ณ มณจายี สมปริวัตตายี อ อนุสโย ยุ สยณั เสนั
อว-ลิต	อ	อวสย	อาศัย, เนื่องจากอยู่ อ อวสโย
ปฏิ-ลิต	ณ	ปฏิสนา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง [วัต. ปจจสสุมาติ อ ช. ปจจสโสติ ตู. ปฏิสนิตวา]
ป-ลิต	อ	ปสว	ประสบ, พบ, เห็น
วิ-ลิต	อ	วิสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง [ต. วิสสุโต]
ลิต	ณ ณา	ลิต อนุ	ฟัง, ได้ยิน [วัต. สุนาติ ลิต; สยยติ สยติ <i>กัม</i> . อ ช. อสโสติ อสโสสุ; อสโสติตถ; อสโสสิ อสโสสิมหา ตวน ต. สุตวา ต . สุตเต; สาวิตโต สาวาปีโต <i>เหตุกัม</i> . ตู. สุตวา ต . สุตตุ] ณ รมมสสาวิ ณ ว สวาโก สวาวิกา ตุ โสตา ติ สุตติ ยุ สวานั รมมสสวานั
ลิต	ส	ลิตลิต	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
ลิต	อ	ลิต	ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่
ลิต	อ	ลิต	แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [วัต. สุกขาเปติ เหตุ. ตาก(จีวร) ต. สุกโก สุกโช]
ลิต	อ เอ	ลิต ลิต	สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป ณ โสโก ยุ โสจัน
ลิต	ย	ลิต	หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด; ชำระ [วัต. โสเถติ โสธยติ เหตุ. 'ให้หมดจด']

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
			โสธาเปติ โสธาปยติ เหตุ. 'ให้ชำระ' ต. สุทฺโธ; โสธิโต เหตุกัมม. 'ให้หมดจด' ติ สุทธิ #วิสุทธิ ยฺ สุขณฺ
สุป	อ	สุป	หลับ [ต. สุตโต] ยฺ สุปินํ สุปนํ
สุภ	อ	โสภ	งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เบียดเบียน ณ นครโสภณิ ยฺ นครโสภนา (อิตถิ)
สุส	ย	สุสฺส	แห้ง, เหี่ยว, ผอม, ชุบซิด [ต. สุกโก สุกโข]
สุ	อ ย	สุ สุย	คลอด (ลูก), ให้เกิด, เกิด, ประสูติ [#วัต. ปสวติ]
เสว	อ	เสว	เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี ณี พรทารูปเสวี ณฺ เสวโก อ เสวา ยฺ เสวนา พรทารูปเสวนา เสวนํ
อว-โส	ย	อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง [ต. อวสโต #วัต. ปริโยสาเปติ เหตุ.] ณ อวสาโย ยฺ อวसानํ โอสานํ ปริโยसानํ
ห			
อุ-หท	อ	อุหท	ถ่ายอุจจาระรด
हन	อ		จรด, ชน, กระทบ [ต. อาหจจ #อุปหจจ ปฏิหณฺย อุหจจ ถอนขึ้น]
हन	อ	हन	ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัต. หณฺยติ กัม.; วตฺติ วเรติ (หน>วธ); วเรติ เหตุ.; ฆาเตติ (หน>ฆาต); ฆาเตติ ฆาตยติ เหตุ. สัต. ฆาตเย เหตุ. ต. หโต ตู. หนตฺวา วธิตฺวา ฆาเตตฺวา ฆตฺวา ตฺ. หนตฺ]
			ณี ปาณฆาตี ปรูปฆาตี ณฺ ฆาตโก โคฆาตโก โจรฆาตโก หัสฆาตโก ตฺ หนตฺตา วฆมตฺตา รฺ วฐฺ ญย วชโฆ ณ วโร อนุปฆาโต ยฺ อาฆาตณํ
हन	ย	หณฺย	เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัต. หณฺยติ กัต.]
นิ-หฺร	อ	นิหฺร	นำออก, ขับไล่ (ใช้กับคนได้)
ปฺริ-หฺร	อ	ปฺริหฺร	บริโภคน-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา, หลีกเลี้ยง ณ ปฺริหาโร
ป-หฺร	อ	ปหฺร	ประหาร, ทบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ต. ปหโต]
วิ-หฺร	อ	วิหฺร	อยู่, อาศัย ณี สุขฺวิทฺริ ณ วิหาโร
สํ-หฺร	อ	สํหฺร	รวบรวม, ย่อ
หฺร	อ	หฺร	นำไป [วัต. หราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. หโต-โณ] ณฺย หาริโย ยฺ รโฆหณฺ
หฺร	ส	ชิตฺส ชิตฺส (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะนำไป, อยากนำไป (หฺร>หฺร>หิหฺร>ชิตฺ>ชิตฺ)
วิ-อา-หฺร	อ	พฺยาหฺร	พูด, เล่า
อธิ-โอ-หฺร	อ	อชฺโณหฺร	กลืน
อป-หฺร	อ	อปหฺร	นำไปทิ้ง, ฉวยเอาไป

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
อภิ-ทร	อ	อภิทร	นำไป [ต. อภิหโต-โฏ ๓. อภิหฏฐ]
อว-ทร	อ	อวทร	ลัก, ขโมย ฦ อวหาโร
อา-ทร	อ	อาทร	นำมา [ต. อาหโต-โฏ] ฦ อาหาโร
โอ-ทร	อ	โอทร	นำลง, ปลงลง <i>ปลงम्मและหนด</i> [วัด. โอาหาราเปติ เหตุ. (วุทธิ)]
หเร	อ	หราย (เอ>อาย)	อาย, ละอาย [มาน. หรายมาโน]
หส	อ	หส	หัวเราะ, ร่าเริง [ต. หฏฐ ๓. ปหฏฐ] ฦ สมนปหสโก ฦ หาโส ปริหาโส
ป-หา	ย	ปหิย ปหิย ปหาย	ละ, สละ, ทิ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว [ต. ปหิโน ๓. ปหาย ๓. โอหาย] ติ ขานิ ๓. ปริหานิ
หา	อ	ชห ชหา (เทวภาวะ)	ละ, สละ, ปล่อย; เสื่อม, เลว (หาหา>ชาหา>ชหา) [๓. หิตวา ชหิตวา] ๑ สพพญชโห
ป-หิ	ณ ณา	ปหิณ ปหิณา	ส่งไป [ต. ปหิโต]
หิสิ	อ ฦ ฦ ฦ	หิสิ หิเส-สย	เปียดเบียน ฦ อหิสโก (น-)
ป-หุ	อ	ปโห	เพียงพอ, มีพอ, มีมาก 'มีทั่ว'; เจริญ [วัด. นปโหติ (น-) ๓. ปหุโต ปหุโต] ๑ ปหุโก (ก สกัตถะ) ๒ ปโหนโก (ก สกัตถะ)
ปาตุ-ร-หุ	อ	ปาตุรโห	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตุรโหสิ]
หุ	อ	หุ ชุโห (เทวภาวะ)	บูชา (หุหุ>ชุหุ>ชุโห) ๒ หวนิ ๓. อาหุณิ
หุ	อ	โห	มี, เป็น [อช. อโหสิ อหุสุ; ๓. หุควา สมานกาล.]
เหฐ	อ	เหฐ	เปียดเบียน, บีบคั้น [#วัด. วิเหฐติ]
อ			
อคข	อ	อคข	มีค่า, มีราคา [#วัด. อคขาเปติ เหตุ. ตีราคา]
องก	อ ฦ ฦ	องก องเก-กย	กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย
อฉิ อณฉ	อ	อณฉ	ตั้ง, ลาก, ฉุด, ชัก
ป-อช	อ	ปาเช	ขับ, ต้อน, ไถ่
อลช	อ	อลช	หยอด, ทา, เติม; ปรากฏ; เจือปน; เว้น
อณณ	ฦ ฦ	อณณ-ณย	อึดอัด, บีบคั้น
อนช	อ	อนช	ออก (ไข)
อท	อ	อท	กิน, รักษา [ต. อนน - ของกิน ข้าว ฯลฯ] ฦ วิฆาสาโท (วิฆาส-)
ป-อป	อุณา	ปาปณา	ถึง, บรรลุ, ได้รับ [วัด. ปาเปติ เหตุ. อช. ปาปณิ ๓. สมนปาปณิ ๓. วิ. ปาเปสสติ เหตุ. ต. ปตโต; ปาปีโต เหตุ. กัม. ๓. ปตวา ตู. ปตตุ]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ป-อม	อ		สังกัด [ต. ปนุโต]
อรห	อ เณ ฌย	อรห อรเห-ทย	สมควร, เหมาะสม; บุษบา อ ปุชารโห
สํ-อส	อ	สมมส (สํ>สมมา>สมม)	พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
อส	อ	อส	กิน ณ อาโส ปาตราโส สายมาโส
อส	อ	*	มี, เป็น [วัต. อตถิ สนฺติ; อสิ อตถ; อมฺหิ อสมฺ; อมฺห อสม ปญฺ. อตถุ สนฺตุ; อาหิ อจฺจ อตถ; อมฺหิ อมฺห ทย. อาสิตถ สํต. อสส อสสุ อสสุํ; อสส อสสถ; อสสํ อสสาม; สียา สียุํ; สียํ อ ช. อาสิ อาสุํ; อาสิ อาสิตถ; อาสิ อาสิมหา]
อห พฺร	อ	พฺร	บอก, กล่าว [ปโร. อาห อาหุ อหุ อ ช. อาหํสุ]
ปริ-ย-อาป	อุณา	ปริยาปุณา	เล่าเรียน ยุ ปริยาปุณนํ
ปริ-ย-อุ-อาส	อ	ปิริอุปาส	นั่งใกล้ (ปิริอุปาส ยังไม่พบที่ใช้)
อาส	อ	อาส อจฺจ	นั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [วัต. อจฺจาเปติ อจฺจาปยติ เหตุ. อาน. อาสิโน] ยุ อาสนํ
อุ-อาส	อ	อุปาส	นั่งใกล้ ณ อุ อุปาสโก
อาสาส	อ	อาสาส อาสิส อาสิส	หวัง, ประารถนา
ปฏฺ-อาสิสิ	อ	ปจฺจาสิส	หวังเฉพาะ, ประารถนาเฉพาะ
อาสิสิ	อ	อาสิส	หวัง, ประารถนา
ปฏฺ-อิ	อ		อาศัย [ตฺ. ปฏฺิจจ]
ปร-อิ	อ	ปร	ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า [ต. ปเรโต] ยุ ปรายโน
ปริ-อิ	อ		กำหนด [ตฺ. ปริจจ]
ป-อิ	อ		ละไป, ตาย [ตฺ. เปจจ]
ป-อิ	อ	ปาย	หนีไป, หลีกไป [อ ช. ปายิ ปายาสิ]
วิ-อิ	อ		ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิโต วิโต]
สํ-อิ	อ	สเม	ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน [ตฺ. สเมจจ]
อติ-อิ	อ	อจฺเจ-จย	เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง [ต. อติโต ตฺ. อติจจ] อ อจฺจโย
อธิ-อิ	อ	อชฌาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาระยาย [วัต. อธิเต ไม่พบใน ไตร.]
อธิ-อิ	อ	อธิย อธิย อธิย (อิ>ย)	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาระยาย [วัต. อธิยติ อธิยามิ อ นต. อธิยโนโต มาน . อธิยมาโน ตฺ. อธิยิตวา]
อนฺ-อิ	อ	อเนว	อาศัย, เป็นไปตาม [ตฺ. อนฺวาย]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
อป-อิ	อ	อเป	หลีกเลี่ยง, พ้นไป, ไปปราศ [ปัญ. อเปหิ ต. อเปโต]
อภิ-สํ-อิ	อ	อภิสม	ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ, ได้รับ [ต. อภิสมเจจ] อ อภิสมโย
อว-อิ	อ		ลงไป, หยั่งลง [ต. อเวจจ]
อา-อิ	อ	เอ	มา [ปัญ. เอหิ เอล] ตี อีตี
อิ	อ	เอ	ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, รู้ [ต. อิโต] ญว สหายโก (สห-อิ-) อ สมปราโย (สํ-ปรํ-)
อุป-อิ	อ	อุป	เข้าถึง [ต. อุปโต]
ปฏิ-สํ-จ-อิภ	อ	ปฏิสณจิก	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น
สํ-อว-อิภ	อ	สมเวท	พิจารณา [ต. สมเวทชียน #วัต. ปจจเวทติ (ปติ-วิ-อิภ) ต. ปจจเวทชีย]
อิภ	อ	อิภ	เห็น อ #อุปเกขา
อิณ	อ	อิณ	ไหว, ห้วนไหว, งอ, คู้เข้า [#วัต. สมินชติ, สมมิณชติ]
สํ-อิธ	ย	สมิณ	สำเร็จ ตี สมิทธิ
สํ-ปฏิ-อิส	อ	สมปฏิจ	รับ, รับพร้อม
อิธ-อิส	อ	อิธ	เชื้อเชิญ, อารธนา
อิส	อ	เอส	แสวงหา, ค้นหา [#วัต. ปริเยสติ ปริ-ย-อิส] ญ เอสนา อนสนา เอสนํ อนสนํ
อิส อิจ	อ	อิจ	ปรารถนา, อยาก, ต้องการ [ปัญ. #อติจฉถ ปรารถนาล่วง, โปรด(สัตว์)ข้างหน้า ต. อิกฺฐ] ญ อิจฉา อ อปิจโฉ
อิธ	อ	อิธ	ไหว, ห้วนไหว
อุช	อ	อุช	สละ, ละ, ทิ้ง
ป-อา-รูป	อ	ปารูป	ห่ม ญ ปารูปนํ
เอธ	อ	เอธ	หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ